

అమృతమృతం

3/11/27

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మేనెల 25-వ తేది మంగళవారము

No 46

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంపత్తర వైశాఖమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

నంచిక ౪౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితే వలకు వలు యోగ్యతావ్రములు బాందియిన్నది వలభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగుదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు జారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బొంతుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే బెముట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

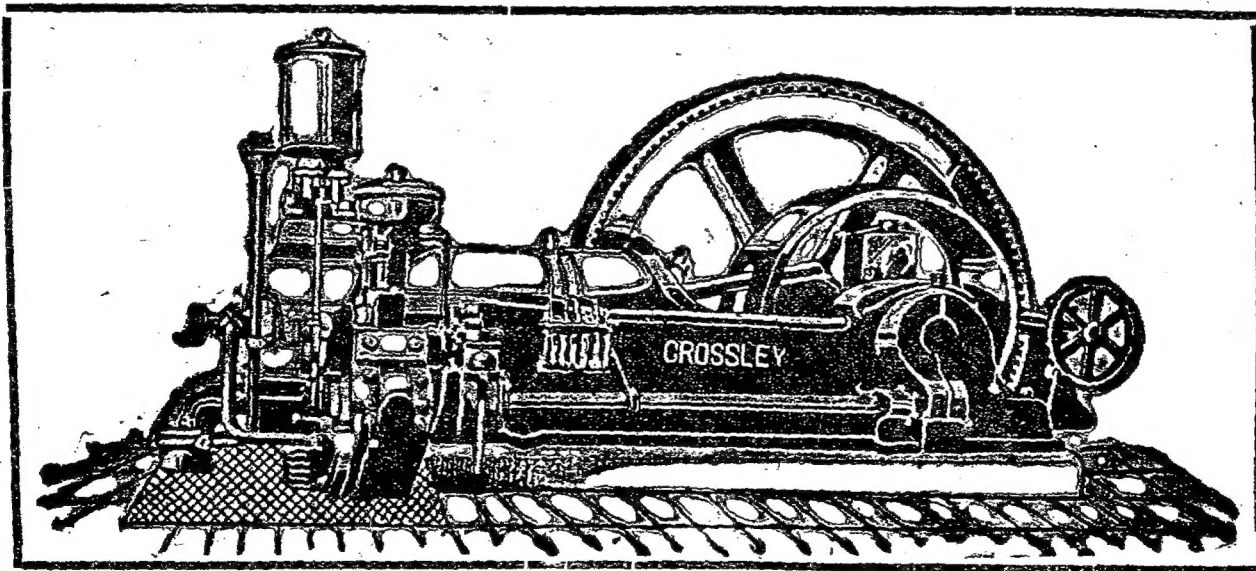
క్రొనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితివ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
ల గువాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ ననుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితివ్యయముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో వ్రాసక తప్పదు. సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాబికోలేందు వెల 3-4-0 లు. అను భవిష్యపురాణము ఇందు పదు ప్రతినిజములు కుడిచేసి భస్మములు చేయు యాగాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి గు. 500 కిమ్మకుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాబికోలేందు వెల రు. 2-0-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

మీ జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుడు! అనందించుడు. కష్టములు, భోగ్యైశ్వర్యములు, విద్యాబుద్ధులు, జయపజయములు వేయెల మీ జీవితరహస్యమంతయు అంజనములనుగఁ గన్పలకుఁ గట్టినట్లు ప్రదర్శింపఁబడును. వ్రాసిపంపఁబడును. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపినచాలును. జీవిత రహస్యకోధన ప్రశ్నకు రు. 1-0-0 ముందుగా మణియార్పించుచు వ్రాసిన తెలుపుదుము

వి. యస్. యస్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

మా త్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్సులు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండల పాపులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వివరమునకు వ్రాయవలెను.

C. F. Hart & Co. 46, Singarachari Street, Trivandrum, Madras

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

STAR OF INDIA

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాకరీ

తపాలావెట్టె రై, మదరాసు.

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు కుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబ్బీ, పర్షియన్, యిహిద్, వీధిపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు, ఇది చదివినచో గురుజహాన్నా మక్సూరలేకుండ పైభాషలు మాటలాడు కత్తికలుగును. ఇది స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లామర్రకు, గుమాస్తాలకు, పర్షియన్లకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పామరులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమే గాన 600 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొసరింపఁగలదని నిరాఘాటముగఁ జెప్పవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత లాభ్యమున నమిసెని త్రముఁగూడఁ జెట్టుటయు వాతని కుమారుడు వేశ్యాలోలుఁడై, తిద్ది త్రమంతయు వేశ్యకర్మించి తుదకు దానిచే వేశ్యగొట్టుటచే యడవుల పొలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లుబ్ధుడైనను, వేశ్యామాతృవర్ణనము జదువుచో నవ్వు పుట్టవలెను. ఇందలి నీతిశ్లోకగార పద్యములు చదివి శీరవలయును. ఇది చదవఁ మొదలుచుచో పూర్తియగువఱకు విడువ బుద్ధివోడదును.

చిగునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

పంజాబునందు ఎన్నిక సన్నాహములు

కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్తు ప్రయత్నములు

మాలానా జాఫరాల్ గారి అభిప్రాయములు

లాహోరు, మే 22:—కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్తు సంబంధములను, రాబోవు ఎన్నికలందు మ.సల్మానులు కాంగ్రెసు న్నాయకులతో గలసి కాంగ్రెసు పక్షమున మహమ్మదీయుల అసంఖ్య, పంజాబు శాసనసభలకు నిల్పుటకు అవకాశములుగలవాయని ఆసోసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధి ప్రశ్నింప, ఏ పక్షపు మహమ్మదీయులను కాంగ్రెసు పక్షమున అసంఖ్యిగాని శాసనసభకు గాని అభ్యర్థిగ నిల్పుటకు సాధ్యముకాదని మాలానా జాఫరాల్ గారు వదించిరి. హిందూ మహాసభ ప్రముఖుల అభిప్రాయముల పాటింపక కాంగ్రెసు వ్యక్తిత్వమును నిల్పుకొనునంతలో కత్తిని జూపినయెడల, అధమము ఖిలాఫత్తువాదులందుండి కాంగ్రెసు పక్షమున మహమ్మదీయుల ఎన్నికలందు యుటకు నిల్పుటకు సాధ్యమునని మాలానా నెర్పెను. మహాసభ చర్యను నిరసింపక కాంగ్రెసు మహాసభతోక యొడ మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసు పక్షమున నిలుచుట కరింపరు.

సరిహద్దు రాష్ట్ర సంస్కరణములు

సరిహద్దు రాష్ట్ర సంస్కరణమునకు పూర్వము కాంగ్రెసు పక్షమున శాసనసభలకు మహమ్మదీయులు పోటీకేయు కాశములుండెను. కాని ఈసమస్యయెడ స్వరాజ్యపక్షము జూపిన వైఖరి మహమ్మదీయులసంఖ్య దృక్పథమును సంపూర్ణ మార్చెను. కులాలిమానులై జాతీయవాదమును బుర్రాను లించుకొనినవారితే యిష్టమునచ్చినట్లు నడుపబడుచున్న కాంగ్రెసు హస్తముందు వారి తేనుములు రక్షింపబడబాలనని మహాదీయులు నమ్ముచున్నారు. మహమ్మదీయు లింకను మహాతగాంధీగారియెడ అధికముగ విశ్వాసమును జూపుచున్నారు. పాప మెవ్వరును ఆయనమాట వినరైరి. పండిత నైహూగారి యెడ మహమ్మదీయులకు కొంతగౌరవముగలదు. పండితమాల వ్యాగారి మహమ్మదీయ కోపప్రవాహమునందు నైహూపండితుడుగూడ కొట్టుకొనిపోయెను.

అనుమానమునకు హేతువులేదు

హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములు దురవృత్తవశాత్తు విస్తరించుచున్నవి. కేంద్రఖిలాఫత్తుకమిటి హిందువులపరమశత్రువని పత్రికలందు నడుపబడుచున్న ప్రచారము మిక్కిలి సంకటముల గలిగించుచున్నది. డిల్లీయందు జరిగిన కేంద్రఖిలాఫత్తు కమిటి ప్రత్యేక సమావేశమందు గావింపబడిన తీర్మానము కయ్యమునకు పూర్వము హిందువులకంపిన తుదిసందేశమని దానుమాత్రము దలంచుటలేదని మాలానా జాఫరాల్ గారు చెప్పిరి. ఆసమావేశమందు చేయబడిన ప్రసంగములలోరండి హిందువులకు కోపకారణముగనుండవచ్చును. కాని ప్రసంగములలోని సందర్భకుద్ధితేని కొన్ని వాక్యములనై విమర్శించుటచే మహమ్మదీయసంఘము యావత్తును హిందువులపై వైరమునుబూనినదని దలంచుట బాగుగనుండదు.

సోదరభావము జూపవలయు

“హిందువులపై నాకు సోదరభావముగలదు. వారు మహమ్మదీయులతోబాటు భారతమాతపుత్రులే. వారి సహకారము లేనిది మహమ్మదీయులు పురోభివృద్ధినిొందుట కుకరముగాదు. హిందూమహాసభా, తత్పూర్ణనిర్వాహకులు మామైత్రి నిరసించినచో, మాఅంతటమేము స్వతంత్ర భావ్యభివృద్ధికొరకు తంటాలు పడక తప్పదు. అనతికాలములో కష్టదశ అంతరించి మంచిదశ సరిప్రాప్తమగుదినములు వచ్చుచున్నవి” అని మాలానా జాఫరాల్ గారు తెల్పిరి.

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవ కూర్పు నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి

ఇందు సమస్త వస్తువులు యూరికలు, కాయగూరలుల ఫలములు అహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణ దుర్గుణములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్యమును బడయగలరు. ప్రతి గృహముందును స్వగ్రంథ ముంచదగినది వెల రు 5-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గరావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

కాంగ్రెసువారి బహిరంగ సభ

మాలవ్యా వాదఖండనము

సత్యపాలు సరాజద్దీనుల సత్యభాషణము

బలాబలులకు సహకారమెట్లు? అసంభవముగాదా?

లాహోరు, మే 25:—లాహోరు నగర కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున, బ్రాడ్వా హోలులోని పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి వాదమును ఖండించుటకుగాను యశోచిత సహకారమును నిరసించుటకును బహిరంగసభ సమావేశమయ్యెను. శ్రీసరారు శార్దూల సింగుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పంజాబు రాష్ట్ర కాంగ్రెసుకార్యదర్శి సత్యపాలు గారును మేకు సరాజద్దీనుగారును ప్రధాన ఉపన్యాసకులు.

సత్యపాలుగారు

గౌరవప్రదమైన సహకారము బలాబలులకు అసంభవము. రాజ్యముచేయుచు వున్న చిరకాలము బానిసలుగా వలచి నేపాభావలేకము కనుపరుపని బలవంతులై నిక్కి వారికిని మనకును యశోచిత సహకారము యశోచిత గౌరవాదుల సహకారము అసంభవము అనుగ నిది అహింస మెగటు దోచును. మంత్రిపదవులు శక్తిలేనివి. దీనికి యిటు చింతామణి జగత్పూరాయణులే. కావుననే మంత్రి పదవుల సంగీకరింపరాదు. పారిశ్రమికులుగాను కూడ సాక్షి యే. వారును ముడిమను ఉప సంఘ పుటె దుట నిట్లే చెప్పిరి. కాంగ్రెసు కాసన సభా బహిరంగమును తీసివేయుటకు గల కారణము ప్రపంచమున వాటినిరర్థకతను, నమ్మించి ద్రోహముచేయునదమును వెల్లడిచెయుటకే ప్రస్తుతపరిస్థితులలో రెండవతము లుండవలెను. ప్రజలపక్షము ప్రభుత్వపక్షము మధ్యపక్షములన్నియు అసంభవములే. కాంగ్రెసు అన్ని పక్షములవారును సహాయముచేయవలసిన సహాయమిదే. ఏకముఖులుగా ప్రభుత్వముతో పోరాడుట కిదియే తరుణము. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమే పరమావధి. కాంగ్రెసు ఒకజాతియొక్క హక్కులను మరియొకజాతి ముఖముకొరకు లోబరచినవిషయ మొకటియైనను నూచించి చూపింప ధీరు డెవడైనగలవా? యని సవాలుచేసెదను. ఏసంఘమందైనను మూఢులనుగల ఇష్టములేని సమస్య పాక్షికసమస్యగాను ర్తింపబడినట్లు కాంగ్రెసువారు తీర్మానింపసన్నురు. కాంగ్రెసు చేతులలో అన్ని పక్ష ఆశయములును రక్షింపబడగలవు. కాసన సభలకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులనే పంపుదు. అధిక సంఖ్యాకులుగ పంపుదు అని హెచ్చరించి ముగించిరి.

మేకు సరాజద్దీనుగారు కాంగ్రెసుయొక్క నిష్పక్ష పాతలపై ఏకీభావమును గూర్చియుచెప్పి కాంగ్రెసువారుల కీసమృతులనిచ్చి కాసనసభలన్నియు కాంగ్రెసువారి చేతులలో నిడుదు. స్వరాజ్యము రాకతీరదు. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్ష జయము

కాసనసభకు ఎన్నిక

మహమ్మదు మీర్జాసాహేబుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

తిరుచినాపల్లి, మే 24:—మద్రాసు కాసనసభాసభ్యత్వము ఒకటి కాశీయైనందున తిరిగి ఎన్నికలు జరిగినవి. అందులో శ్రీమహమ్మదు మీర్జాసాహేబుగారు స్వరాజ్యవాదియు, గులాముద ప్రగీరుగారు స్వతంత్రవాదిగను అభ్యర్థులుగనిలిచిరి. ఉభయ అభ్యర్థుల ఏడెట్లు చక్కగ అన్నివిధముల కాన్యాసు చేసిరి. మొన్న బాలులు కాగితములను లెక్కపెట్టి పి. సి. దత్తు ఐ. సి. యస్. కలెక్టరుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారికి 702 ను స్వతంత్రులకు 322 ను సమ్యక్తులువచ్చినందున స్వరాజ్యవాది మే నెగ్గెనని ప్రకటించిరి.

కలకత్తా, మే 24:—పాలీసు సార్జెంట్లు పాలీడులో లాల్బాగులో ఈఉదయమున కమిషనరు ఆరెమ్మంగుగారు కలకత్తాలో పాలీసువారు చేసిన శనికి వారిని హెచ్చరించెను. కమిషనరుగారు వారి కందరికిని కరస్పర్సను మిచ్చి వారికి కృతజ్ఞత డెలివెను. (అ. ప్రె.)

కృష్ణగారు కాన్పరెన్సు

అధ్యక్షుడు సమావేశమునుండి లేచిపోవుట

నేనుకూప్తాగారి స్టేటుమెంటు

(అసాసియేటెడు ప్రెసు తంతి)

కలకత్తా, మే 24:—క్రిష్ణగారునందు సమావేశమైన వంగ రాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు అధ్యక్షులగు బి. ఎస్. శస్త్రిగారు రెండువందల డెలిగేటులతో నిన్నరాత్రి సభనుండి వెడలిపోయెను. వారి అధ్యక్షోపన్యాసమునందలి కొన్ని భాగములు కొందరు డెలిగేటులకు రుచింపనందున అధ్యక్షులసమును రెండుసార్లు ఖాళీచేసి తుదకు సభనుండి శస్త్రిగారు వెడలిపోయిరి. తదనంతరము 500 డెలిగేటులు జె. ఛౌదురిగారిని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి. చాదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికను రద్దుచేయుచు సభ తీర్మానమును గావించెను.

కాన్పరెన్సునడుమ జరిగిన చిత్రము

క్రిష్ణగారులో జరిగిన బెంగాలురాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు అధ్యక్షులగు బి. ఎస్. శస్త్రిగారి ప్రారంభోపన్యాసముందు అరాచకోద్యమ భీతినిగరించి డెలిపినవిషయముల పేర్కొని నపుడు విచిత్రముగ జరిగెను. అరాచకోద్యమ మూలమునను రహస్య కుట్రలవలనను, దౌర్జన్యము వలనను భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము బడచుటలని శస్త్రిగారి అభిప్రాయము. డెలిగేటుల కిష్టములేనియెడల అభాగముల జరువనని శస్త్రిగారు డెలిపినప్పటికిని, అన్నిప్రక్కలనుండి డెలిగేటులు అధ్యక్షుని మిక్కిలి చిరాకుపరుచుటచే ఆయన అధ్యక్షులసమునిడిచి సమావేశమునుండి వెడలిపోవలసినవచ్చెను. అయినప్పటికిని శ్రీమతి సరోజినీదేవి వాదము తుదకు సభ్యుల కాంతిపరచెను. సభ్యులు శస్త్రిగారిని తిరిగి ఆహ్వానించిరి. నిన్నను విషయనిర్ధారణసంఘమును తిరిగి కష్టములు బయలుదేరెను. అప్పడొక డెలిగేటు అధ్యక్షుడు అరాచకోద్యమము అరాచకుల పద్ధతులగురించిన దౌర్జన్యమస్వరూపై గావించిన ప్రసంగము నందలి మరికొన్ని అంశముల నిరసించెను. అధ్యక్షుని రిమార్కుల నిరసించుచు చర్చజరుగుచుండ, తనయందు విశ్వాసమున్నట్లు స్పష్టముగచెప్పెదని చెప్పి, తనసానే మరియొకరిని ఎన్నుకొని కార్యక్రమమును సాగించుకొనవలసినదని శస్త్రిగారు అధ్యక్షపదవికి రాజీయిచ్చి సభనుండి వెడలిపోయెను.

వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటి అధ్యక్షుని

స్టేటుమెంటు

క్రిష్ణగారునందు జరిగిన వంగరాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సును గురించి వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి అధ్యక్షులగు నేనుగుప్తాగారు ఒక స్టేటుమెంటు ప్రకటించిరి. ఏసందర్భములందు తుదకు బి. ఎస్. శస్త్రిగారు వంగరాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు అధ్యక్షులకు రాజీనిచ్చిరి వివరించి, అధ్యక్షత లేకుండి బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు సమావేశముల జరపుటకు వీలులేనందున తన అధ్యక్షతక్రింద ఆదివారము మధ్యాహ్నమున డెలిగేటుల సభ జరిగెనని నేనుగుప్తాగారు చెప్పిరి. అప్పటి పరిస్థితులందు కర్తవ్యమును యోచించుటకు డెలిగేటులసభ జరుపబడెను. బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు ఫలసాఫల్యవరకు ఆది పేర్కొనకుండ నిల్చి వేయవలసినదని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము ఓడిపోయిన పిదప, సరియగునట్టి ప్రకరణా ప్రకారముగ అధ్యక్షుని యాజమాన్యమున సమావేశమున జరుపుటకు డెలిగేటులసభ యోచించెను. ఈ విషయముగురించి ఆలోచనలు జరుగుచుండ సభయందు బయలుదేరిన గొవన గంధగోళముల ఆఱుములు దుస్సాధ్యముని దోచుటచేతను, భావోద్రేకము మితిమీరటచేతను, ఎన్నిసార్లు సభ్యులు నిగ్రహము జూపవలసినదని గోరినను ఫలితములేకపోవుటవలనను డెలిగేటు సభాధ్యక్షుడు సభచాలింపక గత్యంతరము లేకపోయెను. అప్పుడెవ్వరును నేనుగుప్తాగారి చర్యనుగురించి శంకింపరైరి. డెలిగేటులసభ చాలింపబడినతరువాత కొంతసేపునకును, చాలుమంది డెలిగేటులు యిండ్లకు ప్రయాణమై వెడలిపోయినవిషయము జె. ఛౌదురిగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక సభజరిగెనని తనకుచేయుచున్నదని నేనుగుప్తాగారు చెప్పిరి. బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సునకును యీసభకును యేమియు సంబంధములేదు. ఈ సభయందు గావించబడిన తీర్మానములలో వంగరాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సున కంతకంటె ప్రసక్తిలేదు. అతితొందరపందర్భముల వలన, అధ్యక్షుని రాజీయేగాని బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు

అధ్యక్షపదవి ఖాళీఅయినప్పుడు నిబంధనప్రకారముగ విషయము తక్షణమే బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటికి వెలుపలయ్యెను. కాంగ్రెసుకమిటి తీర్పుపై ఆసీనులేదు. “ఇట్టి వల కృష్ణగారు ఖననముజేయబడిన బెంగాలు ఒడంబడిక” అని గొన్ని ప్రతికయం దు వ్రాయబడుటచేత, ఒడంబడిక రద్దజేయవలసినదను విషయము విషయనిర్ధారణసంఘము ఎదుట శనివారమున బెట్టబడెననియు, దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానము గావించబడెననియు నేనుగుప్తాగారు వ్రాయుచున్నారు:—“ప్రకృతమం దుభయసంఘములకుసభ్యుల భావములబట్టి హిందువులు మహమ్మదీయులు సిరజ్ గంజినందు గావించుకొనిన ఒడంబడికపై యెట్టితీర్మానమును బహిరంగసభయందు ప్రతిపాదించరా దని” విషయనిర్ధారక సంఘము సిఫార్సుజేసెను. తాను అధ్యక్షుని వహించిన డెలిగేటుల సభ చాలింపబడిన పిదప బెంగాలురాష్ట్రీయ సమావేశము కార్యక్రమము క్రిష్ణగారులో 21 మే ఆదివారము నాకు జరుపలేదనియు, డెలిగేటుల సభాసంతరము యే సమావేశమందైనను గావించబడిన తీర్మానము బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్పరెన్సు గావించిన తీర్మానములుగ అంగీకరింపబడజాలవనియు స్పష్టముగ బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి అధ్యక్షులు నేనుగుప్తాగారు చెప్పుచున్నారు.

కలకత్తాలో తుపాను

కలకత్తా, మే 24:—తుపానుతోగూడిన గాలివాన ఈమధ్యాహ్నము కలకత్తాపైగా వ్యాపించెను. రాకపోకలకు అటంకముగలిగెను. పెద్దపెద్దచెట్లు సమూలముగా పడిపోయెను. కాశీపుట్టుము, కిద్దర్పూరులోను ట్రాముబండ్లు ఆగిపోయినవి. కింగుజార్జిడాకులో కూలీలపై దెబ్బలులేగిలెను. ఒకనికి అపాయకరముగా గాయముపడెను. మరొకములు లేపు, ఆస్తులుగూడ నాశనమైనటుల వార్తలు రాలేదు. (అ. ప్రె.)

చెక్కులపై స్టాంపుదమ్మాటి

బెంగాలు ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు తీర్మానము

కలకత్తా, మే 24:—బెంగాలు వర్తకసంఘము చెక్కులపై స్టాంపుదమ్మాటిని అకౌనుంట్ ఆర్డరుగాకు తగ్గించవలెనను సలహాను ఆలోచించి ఇండియాలో బాంకింగుకు ఈస్టాంపు పన్ను చాలఅడ్డముగా నున్నదని తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

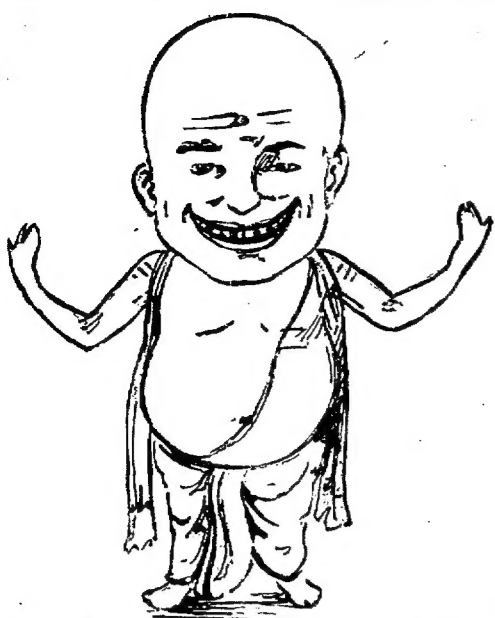
ఎంపైరు డే

సిక్రూ, మే 24:—ఎంపైరుదిన ఉత్సవములు ముఖ్యపట్టణము లన్నిటిలో జరుపబడినట్లు ఆచ్చటకు వార్తలువచ్చినవి. బ్రిటిషుబావుటా యూనియనుజాతు అన్ని ప్రభుత్వభవనముల మీదను కచేరీలమీదను ముఖ్యకట్టడములైనను నెగరజేయబడెను. బాలభట సమావేశములు జరిగెను. ఈసామ్రాజ్యదినోత్సవము భారతదేశమునకు ఇతిరసామ్రాజ్య భాగములకును గల అయిక మత్సరసేపాభావ నూచకము అని ఉపన్యాసము లీయబడెను. (అ. ప్రె.)

మరికొన్ని పూజాస్థలములను పవిత్ర మొనర్చుట

కలకత్తా, మే 24:—హిందువుల మరియొక పూజాస్థలము పవిత్ర మొనర్చబడెనని సాఖాలోకి వార్తచేరెనది. అనగా నిప్పటికి అపవిత్రము లానరింపబడిన పూజాస్థలముల సంఖ్య యిరువదిరెండుయినది. ఈవర్షాయము అమరపూరు అనుగ్రామములో నొక హిందువుని గృహమునుండి రాధాకృష్ణ గౌరీవిగ్రములు ఎత్తుకొనిపోబడెను. ప్రస్తుతము మూడునెలలవరకు జిల్లాలోని మసీదులను దేవాలయములను రక్షించుటకొరకై 800 మంది ఎక్స్ప్రెస్ పోలీసులను నియమింపవలసినదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రభుత్వము వారినిడిగినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, మే 24:—సామ్రాజ్య దినోత్సవ సందర్భమున యూనియనుజాతులు అన్ని ప్రభుత్వ భవనములమీదను కచేరీల, కట్టడముల మీదను ఓడలమీదను ఎగరజేయబడెను. సామ్రాజ్యమందలి అన్ని భాగములకును గల సంఘభావము, నేపాభావము, సౌహృద్యభావమును ఈఉత్సవములవలన చూచింపబడుచున్నదని ఒక హిందూ సభలో పలువురు పునవ్యసించిరి. (అ. ప్రె.)

చంద్రుని చిత్రము

(అంధ్రవత్సరము ప్రత్యేకం)

దగాబ్యాంకు

మొదటి ఖయిదీ:—నీవు ఎంతకాల మయింది యిక్కడకు వచ్చి?

రెండో ఖయిదీ:—దగా బ్యాంకులో సామ్యు ఎత్తుకు పోయినందుకు అయిదుసంవత్సరాలు శిక్ష వేసాను. నీవు ఎందుకు శిక్షపడ్డావు?

మొదటి ఖయిదీ:—దగా బ్యాంకు స్థాపించినందుకు నాకు పదిసంవత్సరాలు శిక్ష వేసారు.

రయిలు

ప్రయాణికుడు:—రయిలు ఎప్పుడు వస్తుందంటే?

స్టేషనుమాస్టరు:—ఎప్పుడువడిలే అప్పుడే రావచ్చును.

మాత్రాలు

అమ్మవాడు:—ఈమాత్రాలు బలంగాలే జేస్తవి. అన్ని వ్యాధులను మరుగుస్తవి. ఇవి దగ్గరవుంటే చావు రాదు.

ఒకడు:—అయ్యో, మనపూర్వులవద్ద ఇటువంటి మాత్రాలు లేకపోయినా, వారి కేసంవత్సరము కలుగలేదే?

అమ్మవాడు:—నీవు చెప్పినవిషయం నిజమే. అందుకనే వాండ్లందరూ చనిపోయినారు. ఒకరయినా బతికారేమో చెప్పండి చూతాం.

జబ్బు

ఒకడు:—అయ్యో మీరు జంతువైద్యులూ?

మరియొకడు:—అవునంటే తమకు జబ్బుగా వుందా?

బుద్ధి

రయిలు రాగానే, సామాను బండిలో పెట్టుకుని పెద్ద మనిషి పార్కులో చేర్చెను. ఇంతలో గంట కొట్టగానే ఒకటి పడి, పెద్దమనిషి రయిలెక్కెను. రయిలు కదిలినా- పార్కు సామాను తీసుకురాలేదు.

పెద్దమనిషి—ఒరీ బుద్ధిహీనుడా, రయిలు పోతున్నది. సామాను తీసుకురావేమిరా!

పార్కు—అయ్యో మీరు బుద్ధిహీనులయినా, సామాను కింకా బుద్ధిహీలేదంటే, తమరు ఇంకో రయిల్లో ఎక్కారండి.

ఈత

ఒకడు మునిగిపోతుండెను. వెలుపలనుండి ఇంకొకడు చూస్తుండెను.

ఇంకొకడు—నీకు ఈత వచ్చునా!

ఒకడు—అయ్యో, రాదంటే.

ఇంకొకడు—అయితే, ఇప్పుడయినా నేర్చుకో.

మామూలు

స్టేషనుమాస్టరు—మీరయిలు నాలిగింటికంటే.

వర్తకుడు (మామూలు ధోరణితో)—రెండింటికయితే ఖయిదీలు చెయ్యండి.

సంగీతం

సంగీతంకాదు విద్యార్థి ఆలస్యంగా వచ్చెను.

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు ఆరగంట ఆలస్యంగా వస్తే ఎట్లా!

విద్యార్థి—అయ్యో, ఆలోపలేకుండా, గబగబ పాడుతాను లేండి.

పోట్లాట

ఎల్లయ్య—నేనూ నాభార్య ఇంతవరకు ఎప్పుడూ పోట్లాడలేదు. నీకు తెలుసునా!

పుల్లయ్య—తెలిసిందికాని, నేను ఇంకొక కథ చెప్పుతాను వింటావా!

తమాషాలు

ఒకడు—తమాషాలు చాలావచ్చగావుంటున్నవి. ఎందుచేత?

మరియొకడు—అబద్ధం. ఈమధ్య నేను ఒకకట్ట తీసుకొని పొయిలాజేస్తే, భగ్గన మండింది.

కాలవ

రామయ్య—ఆ కాలవమీద పోలీసువాండ్లు కాపలా కాస్తుంటారు, ఎవరికోసం?

భీమయ్య—చేపలు ఒడ్డుకు రాకుండా భయపెట్టడానికి.

వ్యవసాయమంత్రి

రయితు—నేను వ్యవసాయమంత్రిని చూడవలెనంటే.

ఇప్పుడు వీలవుతుందా?

బంట్లోతు—ఇప్పుడు పనిమీద వున్నారు. నీకేమి కావాలి?

రయితు—నాలోటకూరమడికి చీడ పట్టింది. ఏంచెయ్యమంటారో కనుక్కుందామని.

అదృష్టం

ఎల్లమ్మ—నాభర్త చాలా అదృష్టవంతుడు. ఒకప్పుడు గుఱుమీడిననుంచి కిందపడ్డాడు. దెబ్బతగలలేదు. ఇంకొప్పుడు నీటిలో పడ్డాడు మునిగిపోలేదు. ఒకసారి కొండమీడిననుంచి దొర్లాడు దెబ్బతగలలేదు.

పుల్లమ్మ—తెండి అయి ఇరవై సంవత్సరాలయినా, ఇంకా బతికేవున్నా డంటావా!

అల్లుడు

కాబోయ్యోమామ—నీకు నాకూతురి నియ్యమంటావా?

అయితే తనభారేకుండా చూడుతేల రూపాయిలు నాకు నోటు మీద బదులిస్తావా?

అల్లుడు—బదులియ్యగలను గాని, నేను మీకు ఇవ్వను.

మామ—అయితే నీవు నాకు తగిన అల్లుడవు.

నా రం

ఉపాధ్యాయుడు—పులి మేక కథ తెలిసిందా? మేక తెలివిత్తుకువది కాబట్టి మేకను పులి తినజేసింది.

బాలుడు—అయ్యో, పులి తినకపోయినా మాయొట్టో తినేకేవారేనంటే.

తాగడం

యజమాని—తాగి ముప్పికి వస్తావేమి?

బిచ్చగాడు—ఉత్తరప్రదేశులే ముప్పి అడగడానికి నాకు విడియమంటే.

ఉపన్యాసం

ఉపన్యాసకుడు—ఎవ రా గలభాచేనడి?

పభీకులు—అయ్యో మేమెవరం కబ్బం చెయ్యడం లేదంటే.

ఉపన్యాసకుడు—అట్లా అయితే, ఆమాట కూర్చున్నాయన గురక పెట్టుకున్నట్లుంది. ఏమయ్యాయి, నీవు నిద్రపోలే నాకు యిబ్బంది లేదుగాని, గురక మాత్రం పెట్టి భర్తని చెయ్యవద్దు.

కొలత

ఒక చివరను ముక్కుదగ్గర పెట్టుకొని ఇంకొకచివరను చేతిలో పట్టుకొని, తండ్రి గడ్డను కొలుస్తుండెను.

పిల్లవాడు—నాన్నా, ఈతాడు వాసనమాసి ఎంత పొడుగుందో చెప్పు.

ఖయిదు

జయిలు సూపరింటెండెంటు—పొరబాటున నిన్ను ఒక వారంకోజాలు ఎక్కువగా ఖయిదులో వుంచారు.

ఖయిదీ—ఫరవాలేదంటే, ఈదఫావచ్చినప్పుడు, వారం రోజులు తగ్గించండి.

నల్లయ్య

నల్లయ్య—నన్ను “గారు” అని పిలవడం బాగుండలేదు.

స్నేహితులు అట్లా పిలుచుకొరు.

స్నేహితుడు—అట్లా పిలవకపోతే, నీరంగును వర్ణించానని అనుకుంటావేమో అని భయపడ్డాను.

స్వయంకృషి

బాలుడు—అన్ని పనులూ స్వంతంగా చేసుకోమని మానాన్న అంటాడు.

మేష్టరు—ఈతఫాఅంటే, ఎవరి తల వారు కత్తిరించుకోవడం ఎట్లా అని అడుగు.

లైసెన్సు

ఒకడు—నా కిక్కడ లైసెన్సు దయచెయ్యండి.

ఉద్యోగి—నీవు ఇంకొట్టిలావాడివిగద. ఇక్కడ వ్యాపారం ఎందుకు?

ఒకడు—నేను యావూబ్లోనే శిక్షపడ్డానంటే. అందుచేత ఎరిగి వున్నవాళ్లు ఇక్కడనే చాలమంది వున్నారంటే.

గుడ్లు ఉరుముట

ఉపాధ్యాయుడు—నన్ను జూసి నిన్నటిదినం గుడ్లుఉరి మావు, ఎందుకు? నేను భయపడుతా ననుకున్నావా?

విద్యార్థి—లేదంటే. నేను, అదివరకే గుడ్లు ఉరిమివుంటే, మీరు ఆదారిన పోయినారంటే.

ఆకాశగంగ

ఒకడు—ఆకాశగంగలో రూపాయివేస్తే చాలా పుణ్యం ఉంటుంది.

యాత్రికుడు—అయితే, ఒకదారం తీసుకురా. రూపాయికి కట్టుతాను.

తీర్పు

మేజిస్ట్రేటు—నీవు ఏమయినా చెప్పుకుంటావా?

ముద్దయి—చెప్పకోటానికి ఏమీ లేదంటే.

మేజిస్ట్రేటు—చెప్పకోడానికి ఏమీ లేకపోతే, జరిమానా ఇచ్చుకోక తప్పదు.

జరిమానా

ముద్దయి—అయ్యో ఈదఫా కోర్టుకువచ్చినపుడు, జరిమానా చెల్లించుకుంటానంటే.

మేజిస్ట్రేటు—ఇక మళ్లి రాకుండా బుద్ధిరాలేదా?

ముద్దయి—వచ్చేవారంలో నామీద ఇంకొకే ను ఉండండి.

పులిహోర

తల్లి—ఈపులిహోర నీ కక్కడిది?

పిల్లవాడు—నాన్న గుళ్ళోకిపోయి రూపాయి దక్షిణ ఇస్తే ఈపులిహోర పెట్టారు.

సంబంధం

ఒకడు—రామయ్యకు గొప్పవాండ్లతో సంబంధ మున్నది నుమండి.

ఇంకొకడు—నాకు తెలియదే. ఎట్లా సంబంధం?

ఒకడు—టెలిఫోనుద్వారా.

నాటకం

నాటకం బాగుండలేదు. వచ్చిన జనం కొద్దిమంది అయినా, అల్లరి పూర్తిగా చేస్తుండెరి. చివరకు ఒక నటుడు బయటికి వచ్చి ఇబ్బనెను.

నటుడు—బాగ్రతగా ఉండండి. పోట్లాట వస్తే మాకంటే, మేము ఎక్కువమంది ఉన్నాము.

బెదిరింపు

మేజిస్ట్రేటు—నీకేను ఏమిటి?

ఫిర్యాదీ—ముద్దయి నన్ను బెదిరించాడంటే.

మేజిస్ట్రేటు—ఏమిటి?

ఫిర్యాదీ—తన తమ్ముడు పోయిన చోటికి పంపిస్తానన్నాడంటే.

మేజిస్ట్రేటు—అందులో బెదిరింపు ఏమిటి? తమ్ముడు ఎక్కడికి పోయినాడు?

ఫిర్యాదీ—చనిపోయినాడంటే.

నిద్ర

యజమాని—నీవు ఆఫీసులో ఎందుకు నిద్ర పోతావు?

గుమాస్తా—ఆఫీసు పని అంటే నాకు చాలా శ్రద్ధ.

యజమాని—ఇదేనా శ్రద్ధ?

గుమాస్తా—తెల్లవారూ పని గురించే ఆలోచిస్తుంటానంటే. అందుచేత పగలు నిద్ర వస్తుందంటే.

కౌను థియేటరు 2253

22-5-36 శనివారమునుండి 25-5-36 మంగళవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు. సా॥ 6-15 గం, ౮-౧౧ 9-30 న॥

ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మాటినిగలదు

మ ద న్ థి యే ట ర్సు లి మి టె డ్ వా రు

మాడవవారము 7, 8, అందు 9, ఉపకథలు లేక 6 భాగములు పతీస్ అద్భుత ఇంటి వెలుపటి నీరియల్లోని

“మాను రాణి” ని ప్రదర్శింతురు

రాణిరూత్ రోలండు ప్రధాన కథా నాయకరాలు

ఇది పతీస్ శిరియలునందు చాలగొప్పది

అనేక ఇతర ఫీల్ములు కూడ చూపబడును

కర్నాటక రాష్ట్రము మహాసభ

బళ్లారిలో సమావేశమగుట

శ్రీమాన్ ఎస్. త్రినివాసయ్యం గారి ఆధ్యక్షతన న్యాయము

బళ్లారిలో 20 వ తేదీన సమావేశమైన చతుర్థ కర్నాటక రాష్ట్రము మహాసభ కార్యక్రమవహించిన శ్రీమాన్ ఎస్. త్రినివాసయ్యంగారు తమ యువన్యాయమును ఆశువుగ జెప్పిరి. సభ్యులందరూను తదేకదీక్షతో వినిరి.

ఆయువన్యాయ సారాంశము సీక్రంద ప్రచురించుచున్నాము.

ఈసంవత్సరమున కర్నాటక రాష్ట్రమున చాలకష్టమైనదని చెప్పవలయును. ప్రభుత్వమున ఉత్తరహిందూస్థానమున లేకున్న హిందూసామ్రాజ్యము విచ్ఛేదమున పోట కేప్పటికీనియున్నది. రెండవవిషయమున భారతదేశములందు అభివృద్ధి ప్రతికూలములను పోషించుచున్నది. ఉద్యమమునందు మున్ముందుకువచ్చుచు రందరను బుర్రాక్రమీయిడిగాక కాంగ్రెసుమీదికి పోట్లాడుటవచ్చుట విచారకరము. ఆయువన వారు తమ విషయము సాలోచించుకొని కాంగ్రెసుతో కలుటకు కాలము మించిపోలేదు. మాడవదిస్వరాజ్య, కాంగ్రెసు పక్షములు దేశమునందు అనూయము ప్రజ్వలిల్ల జేయుచున్నవి. ఈపక్షము ప్రజలవృద్ధి నాకర్చించిన దని విజ్ఞాన చాలమంది కలంచుచున్నారు. బుర్రాక్రమీతో పోట్లాడటోపుటకు ముందు తనకును దేశమునకును సరిపడకుండుటకు జూడ యెవరికీవారికీ సిగ్గును చెందును. 1920, 1921 లో తమకును దేశమునకును యేర్పడిన సంబంధములే యెన్నికలపుడుగూడ మారకుండునని నమ్మెదము. నాల్గవ విషయ మేమనగా ఇంగ్లాండులో కన్నర్యేతివుపక్షము, లిబరలు లేబరుపక్షములపై విజయముగాంచి అధికారోన్నతత కెంది ట్రిటిషు రాజకీయము లందు అభివృద్ధి ప్రతికూలముగ నుండువారికి బలము నొసంగెను. కాబట్టి మనము బుర్రాక్రమీతో గట్టిగ పోట్లాడవలయును. ఇది చరకు సంవత్సరములలో చరకున పెద్దలు ఆమలించిన కేంద్రములపై విజయము గాంచునని కలంచుట పోరబాటు. కుకలైములలో మనము పోరాడుటలో తాళబాలము. కాని నిర్భాగ దేశహిత కార్యాచరణమునందు మనము వారికన్న ముందున్నాము.

స్వరాజ్యపక్షము

నేనిచట స్వరాజ్యపక్షము జేసిన మహాకార్యములన్నిటిని జెప్పనక్కరలేదు. ఆనెంట్లలోను వెంగాలు మధ్య రాష్ట్రముల కాననసభలందును ముద్రానులో గూడను, ఇతర రాష్ట్రములందును తన చాకచక్యమును జూపెను. ఢిల్లీ సమాధాన మాలస్యమునకులచేత రాష్ట్రీయ కాననసభలందును, ఆనెంట్లలోను స్వరాజ్యపక్షమువారు కొద్దిమందియే వచ్చిరి. వీరు ఆవహానవారుగ నుండి వైదొలిగియుండిరి. కాని దేశబంధువాడు పండితమోతీలాలు నెహ్రూ నాయకత్వమున సభించువారు చాలబాగాపనిజేసి పోరాడుట యొక్కయు, బుర్రాక్రమీయుకయు, వైస్రాయి, భారతముల యొక్క సున్నవలకుగూడ పోత్రులైరి. ప్రభుత్వము పోక్ష లాక్ష్మీకృష్ణ ధువద్రవకరములుగ నుండును కాని పోట్ల వినుల్గించుచుండుటమాత్రము భద్రమైనది. కాంగ్రెసు కానన సభలను బహిష్కరింపుమన్న పుదు ప్రభుత్వమువారు మనలను కాననసభలలోనికి భావలసినదనిరి. తరువాత జరిగినదేమో భారత దేశ చారిత్రమునందు పెద్దతరములతో లిఖించబడి యోయున్నది. మన దేశవాంఛితములేవో స్పష్టముగ చెల్లవలసియే యున్నవి. కాని ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వతరములందు కాలాకోరి జేసిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి కోర్కెలను గమనించరైరి. ఈ రోజుకుగూడ రెస్పాంసు రాజలసియేయున్నది. ప్రభుత్వము సభలో బర్లిన్ హౌసు ప్రభుత్వ జేసినత్రకటనముతో మేము తృప్తిపొందలేదు. గౌరవముగ సహకారము జేయుటకు వ్యర్థము లింకను రెరువబడి యోయున్నది. రెస్పాంసివు సహకారమును వదలు బహులమ్యముగ నున్నది. దానితోనే దేశమును విభేదములుగల్గి పెద్దదుమారము బయలుదేరినది. సహకారము మాత్రము జేయవలెనందున, రెస్పాంసు మాత్రము ఇకముందు నచ్చును. ఆలోచనపరులకును

కార్యకూటలకును గల భేదమును కాంగ్రెసు గమనించియే కాన్యాయలో మంచి కార్యక్రమమును వీధించెను. వ్యక్తులన్న పుదు యెవరియ్యను వచ్చినట్లు వారుచేయుటకు నిలుపలేదు. నూర్జాదర్శ విభావములం దేశత్వము లేకున్నయెడ ఆదర్శ మొక్కటియైన సేమిలాభిముగనున స్వరాజ్యము కావలెనన్న ఉద్యోగము లంగీకరింపవలెనని కోరవలసియెను. ప్రభుత్వమువారు తమవిధానమును మార్చుకొని లెగిన రెస్పాంసివు సభ్యులతో ఉద్యోగముల సం గీకరించుట లేదని మేమందుము. ఈరెండుమతములతోనూ వీధి కోన్సిజురతులయిన ఉద్యోగముల సం గీకరించుటకు యేర్పాటు జేసినదప్పక లేదు. ఇందుకని యే పండితమోతీలాలు ప్ర యత్నముజేసెను. అందు తేజోవీరువుత్తము కలయకపోవుటవలన భగ్నమయ్యెను. ద్వంద్వవిధానము ఆచరణయోగ్యముగాదు. అంగీకారార్థ మునుగాదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు హృదయము నందు మార్పుచేయుటకు మేమివిధానము జేయవలెననిచెదము. ఈపక్షముగానే దేశబంధువాడు భరించుటలో నుండినెను. ఆయన ఆప్తుడుమహాకారము జేయుటకుతరతులగురైను. ఇయ్యవి సకారణముగను మితముగనుండెను. ఉద్యోగముల సం గీకరింపవలెననివారందరను మరల సాలోచించుకొని ప్రభుత్వము కాంగ్రెసు తీరుసరియ విధానమే భద్రమైనదని తేలికొనవలెను. మన స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రేమి, ఆమెరేకు, ఇంగ్లీషు ఉద్యమములతో పోల్చినయెడల స్వల్పమైనదనియే చెప్పవలయును. కాంగ్రెసువిధానము సకారణమైనది కాదని యెటుల జెప్పగలరు? ప్రభుత్వము తో సహకారము జేయవలెనని కోరుట వారి కాత్మార్థ గా విందుకొనుటయేగును. ఈవిధానము మనకెటుల సాయపడగలదు? ఉద్యోగస్వీకరణములన స్వరాజ్యము రోదు. సేవ్వా ప్రభుత్వము గవర్నరుకువది నిచ్చుటతో స్వరాజ్యము వర్తమైనను బట్టలేదు. మంత్రివరపులనల స్వరాజ్యమురారు. స్వరాజ్యము వచ్చునని కలంచునెడల భ్రమలో ముగ్ధి మనకొనవలయును.

ఆనెంట్ల స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకోర్కెలను నిజముగా సకారణముగనుండెను. ఆయనవగా—(1) కొండు లేలిలుకాన్యరెన్న (2) రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము; దీనితోబాటు కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతయొందవలెను. (3) సంపూర్ణ అభివితక స్వాతంత్ర్యము గారంటి జేయవలెను. వెంటనే సంపూర్ణ అభివితక స్వాతంత్ర్యము గావలెనని వారు కోరలేదు. ఈ కోర్కెలు చాల సకారణములగ నుండెను. అన్ని పక్షములవారునువారిలో నేతలవించిరి. జయము గలుగుటకువాంఛితాదర్శములేక మేనబాలు నెడల ఈ విషయత్వముతో నునకు స్వరాజ్యము వచ్చియేయొందవలెనని కాని రారేదు. మరలచాములనలన మనము కలసి పని జేయుట లేదని ప్రభుత్వమువారు చలంచుచున్నారని దేశము గాని అధికారమునకు వచ్చినవరకు వెలివెట్టండి తమ కా యధికారముగల్గినో వారికియిచ్చముతో మరలనిచ్చియుండలేదు. కాబట్టి మనము బుర్రాక్రమీ నుంచి ఒత్తిడిచచ్చిపెట్టవలయును. మనకునుదాద్యముండవలయును. అందులకుదగిన కట్టుదిట్టముల జేయవలెను. మనకుబలము చేకూరువరకును అడవులలో తిరుగుట కనను సిద్ధపడియుండవలెను. ఒకనిమిదము ధీరుడుగనుండి మరి యొక నిమిదము భీరువుగ నుండుట వలసిక రాదు. మన యుద్యమము నందు యెగుడు దిగుడు లనేకముండును. కాని మనమునన కర్మను జయించవలెను. పెద్దపెద్ద నేరుప్రతిష్ఠలవెంట జని మోసపోరాదు. రై. ఆ. కాష్ట్రీసిహ్న ప్రభుత్వ గొప్పవారే. కాని వారిలోమొ దటివారు సిహ్న ప్రభుత్వ తప్పజేసెననిచెప్పి, ఒక ఆస్ట్రేలియా విలేఖకునిమాటల నుద్ధరించెను. కానిమాటలలో జెప్పినది వారు చెటెటోజూపరు. బాగా గట్టిపనిజేయవలెననివచ్చినపుడు వైదొలగదరు. మనదేశభక్తి దృఢమైనదిగనుండవలెను. మనముత్యోగము వల్ల జేబలము నేర్పరచుకొని బుర్రాక్రమీని లొంగునటుల జేయగలము కార్మిక జాతితోను దగ్గరబండుకులతోను లా ఆర్డరుపేర పోట్లాడు ప్రభుత్వము తో మనము పోట్లాడవలెను. ప్రభుత్వమువారు మజలను భ్రమ జెట్టుచున్నారు. కాని అందులోమనము పడిపోగూడదు. మనకు విదేశాధికారు లంచుటవలన వారి సిద్ధాంతములనే యనుసరించుచుంటిమి. మనము పురాతనబలమును జేకూర్చుకొని నిజమైన జాతీయనాయకత్వమునకు ప్రయత్నింపవలయును.

మత, కలహములు

మన పురియించు మతకలహములు రెండేడ్లకేంద్రబంధితవు. జన్మిన్నుపార్టీ బ్రాహ్మణేతరులు చాలమంది తోడ్పడుటలేదని కను గొనెను. ఉద్యోగములదానామతో చేర్చినపక్షము తప్పకనాకముగాంచును. ఈసంగతి వచ్చేయెన్నికలలో ప్రవపడగలదు. జన్మినుపక్షముసంస్కరణములను చేతనైనంతట్లుకుబాగాపనిజేసినది విస్ఫందేదాముగజెప్పవచ్చును. కానివారుచేసినవనినిబట్టిగూడ సంస్కరణములు వదిలిరానినని స్పష్టమయ్యెను. జన్మినుపార్టీకి రెస్పాంసివుత్ర బ్రాహ్మణులకును గల మైత్రిబాధ వారెండు లకు బూనుకొని రోష్ట్రకునుచున్నది. జన్మినుపక్షము నేరుకు

(బ్రాహ్మణేతరపక్ష మైనను అందు బ్రాహ్మణులమని నేరుకెట్లు కొనినవారు గలరు. జన్మినుపార్టీ మంత్రివరమునగా విదేశ ప్రభుత్వములవద్ద మే యానవలెను. ఇంగ్లీషువానితో యెదురుగా నరా సరి పోట్లాడగలము. కాననసభలందును యీవలెను నామిత్రులు స్థానికస్వపరిపాలనము పూర్తిగ నవజయము గాంచెనని ఒప్పుకొనిరి. స్థానికస్వపరిపాలనార్థముల విడవాడి మతకలహముల కేపెట్టుట కదితోడ్పడెను. భగవంతుని దయయున్నయెడల మనము బుర్రాక్రమీతోను వారితో మిత్రభావముననుండి అభివృద్ధిని స్వరాజ్యమునకును ప్రతికూలముగనుండు జన్మినుపక్షముతోను పోరాడవలసియుండును. మేమెవరమువారితోను పోట్లాడుటలేదు. అభివృద్ధి ప్రతికూలం తోమాత్రము మాకుట్టదు. ఇట్టివారిని కుడివివేయవలసినకాలము వచ్చినదే. ఈ సంగతిమున సరపముగ రాజమార్గముల నవలంబించెదము. వ్యాయము, ధైర్యము, బలముల నావహించజేసికొని వనిజేవదము. దుష్టులయెడ బాష్టికముతో నుండవలెను. మన దేశభక్తి సర్వలకును స్వక్రమమును మండవలెను. ఉద్యోగముల సం గీకరించు దేశభక్తి నాకు స్వక్రమముగాదు. ఉద్యోగముల సం గీకరింపరాదని యుద్యమమును బయలుదేరినది యిప్పుడు ఉద్యోగము లంగీకరించిననే స్వరాజ్యమువచ్చునని కలంచుట దురదృష్టమునవలయును. మనమామ కొనినది రానవుదు మాకోపాయముల మార్చుకొనుట మానవ ప్రకృతియే యున్నది. కాని మనము మార్గములను మార్చినపుడు దేశపరిస్థితులను గమనించవలయును. మనము విజయముగాంచునంతమాత్రమునే వెనుకకుమరలి, బాగుగా పరీక్షించునెడనే ఆకార్యక్రమమును వదిలివేయుట వ్యాయముగాదు. స్వరాజ్యపక్ష మేమిచేసెను? ఆనెంట్లలోను రాష్ట్రీయ కాననసభలందును మోర్తవాతావరణమును గలుగజేసెను. స్వరాజ్యపక్షము బుర్రాక్రమీతో సమాములగ చలించిపూట్లాడెను. స్వరాజ్యపక్షము కానన సభలలో ప్రవేశింపకముండును తరువాతను జరుగుచున్న చర్చల సందర్భమును జూచినయెడల యీవిషయము వ్యక్తిముగా గలదు. ఒక ప్రమాదమును మేము పెట్టుకొంటిమి. ఎవరును అంతకు తక్కువను బోరారు. ఇట్టి భ్రమలో బడమని రుజువుజేసి టిమి. బుర్రాక్రమీ తెరచిదిసి వారితో సరసమానముగ పనిజేయగలమని చూపితిమి. అన్ని తరగతులలోను మాపక్షమే వ్యాయసమా నత్వముల వాదర్యముగ గొనిపనిజేసెనని చూపితిమి.

మతకలహములగూర్చి ఒక్కముక్క జెప్పెదము. ఈ కలహములు పోవుటకొక మార్గముగలదు. బుర్రాక్రమీకన్న నెక్కువ వ్యాయముగనుండును. నిత్యసభనందును అవసరమార్పులను జేసికొనుచుండును. అసహాయార్థమునవలన మనలో దానియొ న్నబలము ప్రకటితమయ్యెను. సంస్కరణములలో వోట్లుకోద్యోగములు వచ్చెను. ఈ రెండేడ్లను మతకలహము లంకురించెను. కాని యిందువలన అభివృద్ధి ప్రాతికూల్యము అంతరించుచున్నదని యొ జాతీయ భావము అంతరించుచున్నదనియు స్వక్రమమున్నది. మతభావముతో బాటు జాతీయభావము గూడ గాఢమై బలపడుచున్నది. ఈ రోజున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గలసంబంధములు దృష్టికరముగ లేనిమాట నిజమేకాని వాకు నిరాశ గల్గుటలేదు. హిందూమహమ్మదీయుల లాక్కటి గాగలరని వాకు నమ్మకము గలదు. ఏమతమైనను అతికిపోవుటవలన ఖండవార్తకును మన్నతి. జొంబాయి మిత్రులు ఆంధ్రదేశము నందును, తమిళ నాడులోను జేయుచున్న పనులను జూడ గోరెదను. జొంబాయికర్నాటక మిత్రులు మమ్ములను కొవి పాకము నేర్చుకొన గోరెదను. స్వరాజ్యమువచ్చినపుడు మతకలహములన్నియు నదృశ్యమైపోవును. బ్రాహ్మణస్వరాజ్య మనిగాని, బ్రాహ్మణేతర స్వరాజ్యమనిగాని, హిందూస్వరాజ్యమనిగాని, మహమ్మదీయ స్వరాజ్యమనిగాని యుండజాలదు. వికాలతేజవచ్చి యున్నయెడల యీమతకలహము లన్నిటిని మనము దాటి పోగలము. మద్రాసులోను బొంబాయిలోనున్న బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర మిత్రులు యొకమరుటకు సాధ్యమగునో కాదో ఆలోచింప గోరెదను. ఒకరి అభిప్రాయము లొకరు దాపరకముజేయవలెదుకుకొన గోరెదను.

కాంగ్రెసు క్రీడు

ఇకను నేను కాంగ్రెసునెడల చెప్పిన ఆక్షేపములకు అన్నింటికిని ప్రత్యుత్తర మియవలసియున్నది. అహమ్మదాబాదు లో నేనవలిస్తుపక్షము కాంగ్రెసు క్రీడికను ఆక్షేపార్థము గనుండవనిచెప్పెను. కాంగ్రెసు క్రీడుచాల సకారణముగనున్నదిని జేవమచున్నాను. ప్రభుత్వము క్రీడుతరకరము స్వరాజ్యము సామ్రాజ్యం తగ్గలేదు యున్నది. బహిష్కరణ మయ్యగూడవలెనెడవచ్చును. అట్టితర నేనవలిస్తులకును

పార్టీయనుకూలంగానే పనిచేయుటకు సంకల్పించునా? కాంగ్రెసు అన్ని పార్టీలకును సమానముగా వేదికను నిర్మించి యెవరియిష్టముననుసరించి వారు పనిచేయుటకు పూర్వోత్తరము నిచ్చెను. కాబట్టి కాంగ్రెసుక్రియ నా తేలికమైనదిగా కారణమేమియు గానించదు. ఈ క్రిందినే నేవననిష్ఠులుగూడ అనుసరించిరి.

ఖద్దరుధారణము

ఇకను ఖద్దరుధారణోద్దేశ్యమునుగూర్చి చెప్పెదను. ఖద్దరుధరింపవలెనని కాంగ్రెసు గావించిన తీర్మానము సకారణముగను నిరాశ్చర్యపరిచుచున్నది. ఖద్దరు ధరింపరాదనిరై ఆ కాంగ్రెసుగారు డండెత్తిపై నాకు చాల విచారముయ్యెను. గాంధీ మహాత్ముని నంటి మహానుభావుడు చేసినచూతకార్యమొక్క ఖద్దరుప్రచారమే యున్నది ప్రభుత్వముందరములందు ధరించుటగాని, దేవాలయములందును, పెండ్లిండ్లు వండుగలసమయమునగాని ఒక విధమైనచూతులను ధరించుటకు ఆత్యవసరముండ నపుడు కాంగ్రెసు కొన్ని సమయములందు ఖద్దరు ధరింపవలెనని నిర్ణయించినపు డాత్యవసరముండవలెను. ప్రజల విదేశీ ప్రభుత్వమునకు బాగానే యిష్టపడెదమని గాని తమవారే తమను పోషింపవలెదు. ఇదిచాల అవ్యక్తముగనున్నది. బీదలకు భాగ్యవంతులకును అందరకును గనబడుబంధము, ఖద్దరే యున్నది. అయ్యది స్వచ్ఛేది, అందర కట్టుబాటుకును చిహ్నమై యున్నది.

శాసనోల్లంఘనము

అవ్యవస్థాత్మకమైన నేవననిష్ఠులను గూడ యీ సిద్ధాంతము నంగీకరించెను. కాంగ్రెసు శాసనోల్లంఘనమును గావించలేదు. అదియేవ్యక్తివాద్యక్తికి సంబంధించినది కాని కాంగ్రెసు విధానముగాదు. దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగా లేదని కాంగ్రెసు బహిరంగముగ ప్రకటించెను. అట్టితరీ శాసనోల్లంఘనకార్యక్రమముండవలసిన కాంగ్రెసులో జేరటలేదని యేల చెప్పవలెను? వికమత్యము గావలెనను వారందరును అందుకు తగిన పని జేయుటకుయెడల వికమత్యము కావలెనని అరచి లాభము లేదని నామిత్రులను దేశీయులను దెలిసికొనవలెను.

స్వరాజ్యపక్ష లాభముకై కాంగ్రెసు యెన్నికలను నశువుచేయుచు కొందరు విమర్శకు లెనరరు. స్వరాజ్యపక్షము కొర లాభమేమని నేనడిగెదను. బిరుదుములు కావలెనని కొరయందెనా? లేదు. ఉద్యోగములు భాగ్యము కావలెనని కొరయందెనా? ఏమాత్రమును గాదు.

భవిష్యత్కార్యము

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము కాంగ్రెసు కార్య విధానయల గూర్చి వివరించెను. ఎవరికి వారు రాష్ట్రములందు కార్యక్రమము నిర్ణయించుకొనుటకు వ్యవధి దాటి పోయినది. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము నిర్ణయించిన కార్య విధానము నెటుల ఆచరణ జేయుట యో మాత్రములోచింపవలయును. కాంగ్రెసు ప్రయోజనములకుగాను కర్నాటక రాష్ట్రమును నిర్మించుట ను గూర్చి యీ సభ ఆలోచించుట ప్రధానోద్దేశ్యమున్నది. దేశమునందు కట్టుబాట్లు జేసి ప్రజలకు కాంగ్రెసుపై ప్రేమగల్గుటల జేయుటయే ముఖ్యమగు పని. 1920, 21 లోవలె కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపింపవలయును. ఇవి లేకున్న మనము నాశనమయ్యెదము. కొంతకాలము క్రింద కాంగ్రెసు చెప్పినదనగానే మారుమూలతలకు విధేయతతోనుండెడివారు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్య మొక్కసంపత్తిగములో వచ్చునను. ఆసంపత్తిరముకాగానే అదివచ్చెనేమో నాకు దెలియదు. కాని ఆ సంపత్తిరముంతయు మాత్రము వేల్పు యువరాజు బహిష్కారమును పూర్తిగ సాగించియు, అసహాయోద్యమమువల్లను స్వరాజ్యముండనేయని చెప్పవలయును.

స్థానికసంఘ కార్యము

ఇకన్నియును కాంగ్రెసు క్రిందికి చేరియును. నిజమైన పాల్గొనుటకావలెనన్న స్థానికసంఘం దన్ని స్థానముల నాక్రమింపవలెను. జిల్లా మహాత్ము యెన్నికలలో స్థానికసంఘులన్నిటి నాక్రమించుచుండెను. స్వల్పసంఖ్యకులకప్రాతినిధ్యమియ్యవలెనను మేముతో నామినేషనులజేసి జిల్లా మహాత్ములస్వల్పసంఖ్యకులకు బలమొనరుటగాక యెన్నికలద్వారావచ్చిన అధికసంఖ్యకులకు బలమనిచ్చుచుండిరి. ఇది విచారణీయముగాదా? ఓ. తనిగానలంబెట్టిగారు అనవత్తుమవారిచేతనే జరిపబడినపుడు పానుగల్లుంబాగాను ఆచరణ సుల నామినేషనుద్వారమున ప్రవేశపెట్టిరి. ఇది మహా విషయముగాదా? జిల్లా మహాత్ము ఆధికార ఘనం ముండు నిర్మూలనలనే యిట్టి ఫలితముగల్గెను. శాసనసభలను స్థానికసం

ఘములను ఆక్రమించుటవలన మనము నుగ్రతీతస్థానములందుండి మంత్రాంగములనుబట్టు పీలగును. కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ ప్రచారకులు స్థానిక సంఘములవిషయమున ప్రత్యేకము శ్రద్ధవహింపవలెను. లేకున్న చాల ఉపయోగకరముగ పరికరములన్నియు బ్రతికిరాకుండును. స్వరాజ్యపక్షము అభిమానమాత్రమున వృద్ధిబొందజాలదు. పరిస్థితులన్నియు బాగా గ్రహించి గట్టిగా పనిజేయవలసియున్నది. ప్రజలలో కట్టుబట్టుములజేయవలెను. ఇట్లుజేయుటలో అందర కష్టముఖములగను నింపవలెను. ఈసంపత్తిరమును భావింపుడు. జనసామాన్యమునకు రాజకీయ విషయములనేర్పుడు. గ్రామముల నొక చానితో నొకటి జేర్పుడు. గ్రామియులకు వారిధర్మములను ఆదర్శములును నేర్పుడు. ఇందులకు రాజకీయప్రచారమును బాగాజేయుట అవసరము.

నేనుముగించుటకుముందు కొన్ని మూలలు జెప్పకలేదను. కాంగ్రెసుసభ్యులను జేర్చగలంకించుచున్న జేర్పుడు. నో-ఛేంజర్లు వైదొలగియుండవలసి జెప్పెదను. మనము దేశభక్తిని, ధైర్యమును పోషించుట ధర్మమైయున్నది. ఇందు పరీక్షకాగకున్నయెడల ఆమానవుండెందుకును పనికిరాదు. వాణిజ్యముగ నుప్రసిద్ధిగాంచి రాజ్యాంగకల్పితమున మిన్నయగుదేశముతో పనిజేయునపుడు ధైర్యముండుట అవసరము. దారిద్ర్యము, నిరుద్యోగము స్వరాజ్యసంపాదనముద్వారానే పరిష్కారమగును. స్వరాజ్యములేదే ఆర్థికమగ మోక్షము గలుగజాలదు. స్వరాజ్యమురానిదే మనము పరిశ్రమలను నడుపజాలము. మన పారిశ్రామిక సంస్థలన్నియును అపజయముగాంచుటయే ఇందుకు నిదర్శనము. కాంగ్రెసు నొక్క బాతీయసంఘక జేసి బురాక్రసీతో పోట్లాడునట్లుల జేయవలయును. కర్నాటకులు వివిధరాష్ట్రములందుండుటవలన మీకు కష్టము లుండవచ్చును. కాని మీకు పూర్వపు సాంప్రదాయములునుచిదిగలవు. మీరుకాంగ్రెసునెడలభక్తితోనుండుటలో మరి యేరాష్ట్రమునకును లొంగిపో రని నేను నమ్మెదను.

ఉప సహార వాక్యములు

శుక్రవారమునాడు సభను ముగించుచు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు యీ క్రింది వాక్యముల జెప్పి ముగించిరి:-

నన్ను కర్నాటక రాష్ట్రీయ సభ కధ్యక్షత వహింపుమని కోరి గౌరవించనందులకు మరల నింకొకసారి వందనములర్పించుచున్నాను. ఇందువలన కర్నాటక రాష్ట్రమునం దనేక భాగములతోను అనేక మందిమహాశయులతోను సంపర్కముగల్గెను. భాషావిభాగము ప్రకారము కాంగ్రెసుగావించిన విభజనమును ప్రభుత్వమువారు గూడ నంగీకరింపవచ్చును. కర్నాటకులు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును కోరుటను యితర రాష్ట్రములు వద్దనజాలవు. స్వరాజ్యమును బడయుటకును, బురాక్రసీతో పోట్లాడుటకును, ప్రజాస్వత్వముల నభివృద్ధిజేయుటకును యిట్టివిభజన మవసరమై యున్నది. భారతదేశమును భాషాప్రయోక్తముగ విభజనజేయవలయును. ఇట్టి విభజనము జాతీయాదర్శముల కనుకూలముగ నుండును. భారతీయులలో మతవిభేదములు మాత్రము గలవు. మతవిభేదములను బట్టి రాష్ట్రముల నిర్మింపవలయుండును. విజ్ఞాన సాంప్రదాయములబట్టి విభజించిన యెడల వివిధజాతులకును వికమత్యము గలుగగలదు. భాషప్రయోక్త రాష్ట్రవిభజనమువలన జాతీయత కెక్కిరిగియు నుండజాలదు. కాని అన్ని రాష్ట్రముల నెడలను న్యాయముగ ప్రవర్తించవలెను. ఎక్కువమంది తెలుగువారుగాని అరవవారుగానియున్న జిల్లాలను కన్నడ రాష్ట్రములలో కలసియుండు మనజాలరె, అట్లుగోరుటవలన ఆసలవర్తమునకే భంగముగల్గును.

శాసనసభా ప్రవేశము

మీరు శాసనసభా ప్రవేశమును గూర్చియు కాంగ్రెసుని రాజకార్యక్రమమునుగూర్చియు తీర్మానము చాలముఖ్యమైనది. కాంగ్రెసును శాసనసభా కార్యముకోరకును మాత్ర ముపయోగించుట లేదని కర్నాటకులు గట్టి జెప్పట భావ్యముగనున్నది. కాంగ్రెసు తమిళనాడులోను ఆంధ్రదేశములోను విజయముగాంచువనకును సంహారము లేదు. మీరుగూడ యెండలరు భయపడల యెట్టి ఆటంకములకు గాని లొంగక విద్యేషములను నీ ఆమాయలకును లోనుగాక గట్టిమనస్సుతో పనిజేసెదరని నేను నమ్మెదను.

నాయకుల ధర్మము

ఒకరికిబదులు మరియొక అభ్యర్థిని బెట్టినపుడు కష్టములు వచ్చును. ఇట్టిస్వల్పకష్టములను దాటకున్నయెడల స్వరాజ్యమున కర్హులమేగాము. మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించుగోరునెడల మనలను పోలించు ప్రభుత్వముకన్న యెక్కువ కష్టపడి పనిచేయవలెను. నాయకత్వమునువహించి పనిజేయుటకు తగిన ధైర్యము, రాజనీతి, దేశభక్తి, గుణసంపదలను, చిత్రశుద్ధిని గోధము, పటుత్వములను సంపాదించవలయును. నాయకత్వము మతమునకు సంబంధించినదిగాక విశ్వాసమునకు సంబంధించినదై యున్నది.

కాంగ్రెసుత్రిష్ట యెక్కువగనున్నదని అందరు నొప్పుకొందురు. అందరును కాంగ్రెసును సర్వతోశక్తిమంతమును సంఘము చేయవలెను. ఒక ఖద్దరు విషయమున గాని శాసనోల్లంఘన విషయమునగాని భేదాభిప్రాయములగాంచుటవలన లాభములేదు. దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ లేదని అందరుకును దెలియును. ఈవిభేదములవలన మనము భయపడనక్కరలేదు. ఈకోజులలో పెద్దత్యాగ మక్కరలేదు. ఆ అసహాయోద్యమవిజృంభణపుకోజులలో జేలకొలది మంది జేసిన త్యాగము నిరుపమానమై యుండెను. అది ఒక మాయగాని కల్పనగాని గాదు. మన పూర్వీకుల రక్తమింకను మన రక్తవాళములందు ప్రవహించుచున్నది. ఆ 18 మాసములలోను మనముగాంచినపురుషత్వ మింకను మనకుజ్ఞాపకమున్నది. మనము కావలసిన విక్రాంతి గైకొంటిమి. శాసనసభలలోపలను బైటను జేయు పనులు కలసియుండునెడల ఈప్రచారము మరింత యెక్కువ ధృఢముగాగలదు. మార్గ మెప్పటికిని శుభ్రముగ నుండదు. కాంగ్రెసు తనవిధానమును తరుమగూర్చుకొనుచుండునని చెప్పగా నిన్ను వాటిని దేశపరిస్థితులందు గల్గు మార్పుతో కాంగ్రెసుకార్యవిధానము మారగూడదనువారు మూర్ఖులై యుండవలెను. ప్రభుత్వముగూడ తన విధానమును మార్చుకొనుచుండును. అవసరమువచ్చునెడల మరల విధానమును గూడ మార్చుకొనవలెను.

అందరును తమతమ నిశ్చయము లెట్లున్నను ప్రస్తుత కాంగ్రెసువిధానమునకు బద్ధులై యుండగోరెదను. మనము కార్యకూరుల వని చరిత్రవిభింపవలెను. మనము నూత్న భారత నిర్మాతలుగావలయును. మనకు భారతీయున కంతయో శక్తి సామర్థ్యములు గలవు. ఇతరులు మనపై తమ యిష్టమును జొర నీయకుండ జేయవలయును. బుద్ధివిభవమును బట్టియే స్వరాజ్య సంపాదనముగల్గును. కాంగ్రెసు జేయుపనులనుగూర్చి దురవిప్రాయముల విడనాడగోరెదను.

రెస్పాన్సివునహ కారము

పండితులవాగ్దాగు వృద్ధాప్యమున అభివృద్ధిప్రతికూల పక్షమునకు జోహోసంగిరి. వారు రెస్పాన్సివు సహకారము మాట జెప్పెదరు. రెస్పాన్సివువాదులభావ మేమి? రెస్పాన్సివు సహకారము పేరుతో ఉద్యోగముల సంపాదించుటయే. ఇంత కన్న అంచేయులేదు. వారు ఒకవైపు స్వరాజ్యపక్షముతోను మరొకవైపు బ్రాహ్మణేతరులు మితవాదులతోను పోటీచేసి యెన్నికలలో మెజారిటీ సంపాదించజాలరు. వారు మంత్రీవర్గమునం దెటుల జేరెదరో నాకు తెలియుటలేదు. ప్రతిదానిని యావిధముగ తన్నిలాగుట నీ చమగాదా? కాలము వచ్చినపుడు ఉద్యోగముల మాట ఆలోచింపవచ్చును. ఉద్యోగము లంగీకరించుటవలన ఆత్మగౌరవమునకు భంగములేకుండునట్లు ప్రభుత్వమువారు రెస్పాన్సు జూపునెడల అప్పు డామాట నాలోచింపవచ్చును. మంత్రులు తమకేమియుకే క్రితదని జేలజేసిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డిసంటివారు వ్యవసాయశాఖ ప్రజాయ త్రమైయుండ ఇరిగేషనుప్రభుత్వయ త్రమైయుండెనని చెప్పినట్లుల మీకు తెలియును. ఒకదానిపై అధికారములేకుండ మరియొకదాని నభివృద్ధిజేయుటెట్లు? మంత్రులకు మంచియుద్దేశ్యములేయున్నను యేమియుజేయజాలరు. ప్రభుత్వమువారు బుర్రాక్రసీని వారివిధానము బలపరచుటకుమాత్ర మేర్పాటుజేసెదరు. మీరు మధ్య యుండి పహాయముజేయుటకు పీలగునట్లు కొన్ని వీళ్లను జేసెదరు. ప్రస్తుత సంస్కరణములన్నియు రాష్ట్రములందును అపజయముగాంచెను. మంత్రులులేకుండ పనిజేయుచున్న మధ్యరాష్ట్రములందుగాని బెంగాలులో గాని పరిపాలనము మంత్రులు ఉన్నప్పటికన్న తక్కుగా నున్నదని యెవరైన శిష్యులరా? మంత్రులు యెన్నుకొనబడక ప్రభుత్వముచే నియమింపబడినపుడు ప్రభుత్వము తృప్తికరముగ నుండజాలదు. ప్రభుత్వమువారు తాము నియమించిన మంత్రులను తమ ప్రయోజనములకే యుపయోగించుకొందురు. మన కిట్టి ప్రభుత్వముండుటవలన లాభములేదు. కాబట్టి ఉద్యోగముల మాట ఆలోచింపవలదు.

ప్రస్తుతవిధానమును సంస్కరించుటలో అంతరింపజేయుటకోసం
యత్నించవలెను. ప్రస్తుతయే మనకు ప్రధానమగుముగ్ధులందరైనను.
మన మెక్కుడునున్న మో సరిగాదలకుకొనవలెను. అప్పు
డీమన మెదుర్కొనవలసిన సమస్య దెలియగలము. ప్రతివారును
తనకుదోచినవిధమున జేయుటకు స్వాతంత్ర్యము కావలెనని
కోరును.

19, 20, తేదీలలోని తీర్మానములు

బడ్డారిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు అట్ట అవరణములో
నుంచినందులకు ఈసభవారు మద్రాసు శాసనసభవర్తను నిరసించుచున్నారు. కలయిక నభివృద్ధిజేయు అభ్యుద్ధులకు వోటర్లు వో
ట్లవేయవలయుననియు, మద్రాసు, బొంబాయి శాసనసభలయం
దును, సామ్రాజ్యశాసనసభలయందును, స్టేటుకౌన్సిలందును,
స్థానికసంఘములందునుగల కర్నాటకసభ్యులు కర్నాటక కల
యికకు తోడ్పడవలయుననియు,

బొంబాయి మద్రాసు సభల కర్నాటకేతరసభ్యులు
వీరికి కలయికలయందు తోడ్పడవలయుననియు,

కర్నాటకమునందలి స్థానిక సంఘములు మొ
దలయినవి కర్నాటకకలయికను కోరు తీర్మానములను అంగీక
రింపవలయుననియు,

పి. జి. హల్కట్టిగారు, కె. సంపత్తిగారు, డి.
కె. భరద్వాజగారు వీరికిని ఒకకమిటీనేర్పరచి చుట్టుపట్ల
నల్లలయందు తిరిగి కన్నడిగలను కర్నాటకకలయికకు మరల్చు
జిట్టు చేయవలయుననియు,

కర్నాటక విశ్వవిద్యాలయ సమావేశమువారు కర్నాట
కము కంటెటికిని ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుట
చేయవలయుననియు.

రాబోవు సంవత్సరమున ప్రతిజిల్లానుండి 500 మంది
సభ్యులయిన ఛేర్మనట్లు చేయవలెననియు.

కలయిక సంఘపు కార్యనిర్వాహకవర్తమువారు రాసంవ
త్సరమున 5000 రూపాయలను ఛేర్మ ప్రకృతిముల నొనర్చవ
లెననియు, సభవారీచే నియమింపబడిన సంస్థ 1928 అక్టోబరు
1 తేదీనుండి ఆచరణలోనికి వచ్చుననియు అంతలోపల ప్రతి
జిల్లాయందును జిల్లాకమిటీల నేర్పరచి నెంబ్రత్ కమిటీసభ్యుల
నెన్నుకొని సెప్టెంబరు 15 తేదీలోపల వారిపేర్లను పంపవ
లయుననియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మోసలు సమస్య

సంధికుదురుట

మోసలు విషయమై బ్రిటిషువారికిని టర్కీవారికిని సంధి
కుదిరినదనియు సంధిపత్రమునందు త్వరలో సంతకములు చేయ
బడుననియు తెలియుచున్నది. సంధియందలి ముఖ్యాంశములు
ఈదిగువ వివరింపబడినవి.

1. మోసలు సగరము టర్కీకి చేరకున్నను కొన్ని ప్రత్యేక
సౌకర్యములను టర్కీవారి కిచ్చును సరిహద్దులసమస్య పరిష్క
రింపబడినది.
2. ఒకరితో ఒకరు పోరాటమునకు గడంగకూడదని
ప్రతిబింబము, టర్కీ, ఇరాకు, పర్షియావారికి ఒడంబడిక
వీర్చినది.
3. మోసలు జిల్లా అధికసంపదలో ఒకభాగము పొందు
టకు టర్కీకి సౌకర్యము వివ్వబడినది.
4. టర్కీ నానాజాతి సమితియందు తేర్పుకోవడును.

పానిపట్టు యుద్ధ భూమికి

కయ్యమునకు రమ్మనుట

అంజుమాన్ మొహఫజల్ సంఘ కార్యక్రమము

పాట్నా, మే 24:— అంజుమాన్ మొహఫజల్ స్థాపించుటకు
సమావేశమైన బీహారు ఉత్తరప్రదేశ్ మహమ్మదీయుల కాన్ఫ
రెన్సు నిన్న సాయంత్రమునకు పూర్తి అయ్యెను. మహమ్మదీయు
అభిప్రాయముల సుస్పష్టముజేయుటకు ప్రతిగామునుండి
ప్రతినిధులు సభికువచ్చిరి. మహమ్మదీయేతరుల లగు దేశీయులతో
మైత్రి అభివృద్ధినిొందింపుటకు సలుపవలసిన ప్రయత్నముల గు
రించి చర్చించుచున్నప్పుడు సభ్యులలో గొందరు ఏకగ్రీవముగ ప్రతి
ఘటించిరి. ఖండనముండవములుగల ప్రసంగములు జరిగెను. ఖడ్గ
ధారులై పానిపట్టు యుద్ధభూమికి రమ్మనుమని ఒకసభ్యుడు హిం
దువుల ఆహ్వానించెను. అయినప్పటికిని బాధ్యతవహించు సర్
యూము అలిమునలగు సరుగులు హిందువులతో సోదరభావ
ముగ వర్తించుటకు గల అవశ్యకతను వివరింప సభ్యులు యొకగీవ
ముగ తీర్మానమును అంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నా సత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవ భాగము

మొదటి ప్రకరణము

రాయచందు భాయి

అంగ దేశమునుండి బయలుదేరిన స్త్రీ మరు బొంబాయికి
వచ్చుసరికి సముద్రము వడి దుడుకుగా నుండెనని క్రిందటి ప్రక
రణమున తెలియించితిని. జాను జూలై నెలలలో అరేబియా
సముద్రము వడిదుడుకుగానే యుండును. ఏడెను మొదలు సము
ద్రము కల్లోలముగానే యుండెను. ప్రయాణికులందరును అస్వ
స్థులైరి. నేను మాత్రము ఆరోగ్యసిద్ధిలో పైతెట్టుమీదనే
యుండి తుపానుకరగలసురుగు శౌందర్యమును తిలకించుచుంటిని.
తరగలు పైకెగిరి చినుకులు పైతెట్టుపైగూడ జల్లువలె పడుచుండె
ను. ప్రాద్దుటి భోజనసమయమున నాతో పాటు మరియొక రిద్దరు
మాత్రమే పల్లెములను ఒడిలో పదిలముగనుంచుకొని వోటుపిండి
అంబులిన (పారిడ్డి) త్రాగుచుండిరి కొంచె మజాగ్రతగానుండి
నహా అంబులీయే వడిలి పడిపోవును. ఓడకదలిక అంత హెచ్చు
గా నుండెను.

బయటితుపాను లోపలి తుపానుకు చిహ్నమునియే నా
అభిప్రాయము. బయటి తుపానుకే నేను చలించలేదనినపుడు
లోపలి తుపానుకుగూడ చలించలేదని వేరుగా చెప్పుటనవస
రము బొంబాయిలో దిగి యింటికివెళ్లగనే వరకూలు బహిష్క
రింబుగొడవ యొకటి కలుగవై యున్నది. న్యాయవాదివృత్తిని
ప్రారంభించుటకు నేను చాల అవసర్యుడనుగానుంటినియిదివరకే
వ్రాసియున్నాను. నేను సంఘసంస్కర్త నగుటచే మరకొన్ని
సంస్కరణములను ప్రారంభించుటనుగూర్చి క్రద్ధగా నాలోచిం
చుచుంటినిగాని నేనుహింసపజాలని విషయములు తొన్ని నా
కొరకు సిద్ధపరుపబడెను.

నన్ను కలిసికొనుటకు మాపెద్దన్నయ్య బొంబాయిలో
స్త్రీమరుకేపుకు వచ్చెను. డాక్టరు మెహతాగారితోను మెహతా
గారి అన్నగారితోను మాపెద్దన్నయ్య కదివరకే పరిచయ ముం
డెను. డాక్టరు మెహతాగారు పట్టుపట్టినందున మేమందరమును
వారియింటికే వెళ్లి యుంటిమి. అందువలన అంగ దేశమున నారంభ
మైన పరిచయము క్రమముగా వృద్ధియైనది. భారతదేశమునకు
వచ్చినపిమ్మటగూడ వారికుటుంబమునకును మాకుటుంబమున
కును మైత్రి గాఢమైనది.

మా అమ్మను ఎన్నడుమాతానా? అని నేను చాల ఆతుర
తతోనుంటిని. ఆమె యీలోకమును వదలిపోయిన దనువార్త
ను నాకు మా అన్న వ్రాయలేదు. బొంబాయిలో స్త్రీమరుదిగిన
పిమ్మట చెప్పెనుగాన నేను మైలపూనము చేసితిని. నేనాంగ్ల
దేశమునం దుండగానే ఆమె చనిపోయినదిగాని ఆసంగతి నాక
పుడు వ్రాసినచో విడతములో చాల వెతజెందదనని మా అన్న
వ్రాయలేదు. ఆవార్తవినగానే నా కత్యధికముగ సంతాపము
కలిగినదిగాని ఆసంతాపగాధ యిప్పుడ ప్రస్తుతము. మాత్రం ఇది చని
పోయినపుడు కలిగిన దుఃఖముకంటెను అధికముగ దుఃఖమే నా
కపుడు కలిగెను. నాకుగల ఆశలన్నియును విఫలమైనవి కాని
నేను దుఃఖము నంతను లోన నడచుకొని పైకి గంభీరముగానే
యుంటిని. అప్పుడు డాక్టరు మెహతాగారు చాలమందితో
నాకు పరిచయమును కలిగించెను. వారిలో మెహతాగారి సోద
రుడగు శ్రీయుత రేవా శంకరజగదీశుగారొకరు. వీరితో నపు
డుకలిగినమైత్రి యావజ్జీవగాఢమైతిగా నేర్పడెను డాక్టరు
మెహతాగారి పెద్దన్నగారి అల్లుడును, నగల వర్తకులగు రేవా
శంకర జగదీశును కంపెనీలో భాగస్వామియునగు రాయచంద్ర
లేక రాజచంద్ర కపింద్రునితోగూడ నపుడే డాక్టరు మెహతా
గారు నాకు పరిచయమును కలుగజేసిరి. ఇది విశ్కీలి గొప్ప
వీక్షయము. కవిగారి కపుడు వయసు 25 ఏండ్లు మాత్రమేగాని
ప్రభుమండర్పనమునందే అతడు విమలవర్తనుడనియును, వి
ద్యాంసుడనియును నేను గ్రహింపగలిగితిని. ఆయన శతావధాన
మునుగూడ చేయగలిగి యుండెను. నేను నాకువచ్చిన విడతభా
వలన్నిటిలోను వాక్యములను చదివితిని. నేనే వరుసను ఒదిం
తినో అవరుసనే అతడు వానినన్నిటిని మరల చదివెను. ఆయన
కు చాల భావల లిపులుగూడ తెలియును. ఆయన ముముక్షువు.
వేదవేదాంగవేత్త. పరిశుద్ధవర్తియు. ఆయన జీవితమునంతను

మోక్షసాధనకే ధారపోసెను.

“నానిత్యకృత్యము లన్నిటిలోను నే నెన్నడును వానిని
(భగవంతునిచూడ గలగుడునో అపుడే నాజన్మ ధన్యమును.
ముక్తానందుని జీవితమున కాదారముగు నూత్ర మా జగ దేకరక్ష
కుడే” అను సర్గముగల ముక్తానందుని గేయమును రాజచంద్రకవి
ఎల్లప్పుడు స్మరించుచుండువాడు.

ఆయన లక్షలవిదా వ్యాపారముచేయుచుండెను. ముత్య
ములు వజ్రములు మున్నగు నవరత్నముల వ్యాపారమునే అత
డు చేయుచుండెను. వ్యాపారము నందతని ప్రజ్ఞ
అసామాన్యమైయున్నను అతనిదిగూ దానిపైనలేదు. భగవం
తుని అపరోక్ష సందర్శనముకొరకే అతడు ఏకాగ్రతను బూని
యుండెను. అతనివ్రాతబల్లివిదావ్యాపారసంబంధములగువానితో
పాటుకొన్ని మతగ్రంథములును దినచర్యపుస్తకమునుగూడ నె
ప్పుడునుండును. వ్యాపారవిషయము ముగియగానే మతగ్రంథ
మునో దినచర్యపుస్తకమునో అతడు చూడసాగును. దినచర్య
పుస్తకమునుండియే చాలవిషయముల నతడు గ్రంథరూపమున
ప్రకటించెను. అధికముగ వ్యాపారకృషి ముగిసినవెంటనే ఆధ్యా
త్మిక రహస్యములనుగూర్చి వ్రాయగలవాడు సత్యాన్వేషియే
యగును గాని సామాన్యుడగు వర్తకుడు కాజాలడు. అతడిరీతిగా
కార్యాలయములో ఆధ్యాత్మికవిషయముగూడ యుండగా,
నేను పెక్కుసార్లు చూచితిని. అత డెల్లప్పుడును ప్రకాంతవి
జ్ఞుడుగ నేయుండెను. అతనిని నాకును విహికము నుస్సార్ప
రమునగు సంబంధమేదియును లేకబోయినను నాకాయనతో
గ ధపరిచయము మాత్రము కలిగినది. అప్పటికి నాకింకను కేసు
లు లేవు. నే నాయనదిగ్గరకు వెళ్లినపుడెల్ల అతిముఖ్యము లగు
మతవిషయములనే అతడు నాకు బోధించుచుండును. నాకప్ప
టికి మతవిషయములం దాసక్తి తక్కువగానే యుండి నను
ఆయన ఉపదేశము చాల ఆకర్షక
ముగానేయుండెను. తిరువాత నేను చాలమంది మతనాయకుల
తోసంభాషించితినిగాని రాజచంద్రకవి ఉపదేశములవలె మరే
దియు నాచిత్తము నాకర్షింపగలిగియుండలేదు. ఆయన ఉపదేశ
ము నూటిగా నామదిని నాటకొనెను. ఆయనపాండిత్యమునకు
విమలవర్తనము వన్నెపెట్టుచుండుటచే ఆయనయందు నాకు
గాఢవిశ్వాసము కలిగినది. ఆయన అతిముఖ్య రహస్యభావములు
గూడ నాకెరించుచుండెను. ఆధ్యాత్మికముగ ఆందోళనము కలి
గినపుడెల్ల ఆయనయే నాకు శరణ్యుడగుచుండెను.

కాని నాకాకడే గురువని నే నాతనిని నాహృదయగీను
నగీషితుని చేయజాలకపోతిని. ఇంకను నేను గురువు నన్నేషించు
చునే యున్నాను.

దైవసాక్షాత్కారమునకు సద్గురూపదేశ మవసర మును
సమ్యక్ము నాకత్యధికముగానేయున్నది. గురువులేనిచో సన్మార్గ
మును జ్ఞానమును గోచరింపవనుట నిశ్చయము. విహికములం
దు అసమగ్రుడగు గురువు పరిశీలించుచుగాని ఆధ్యాత్మికములం
దులుల పరిశీలించు. అపరోక్షజ్ఞానియే గురువవచ్చున కర్హము.
ఆ మాన్యకుల ఆర్హతలను బట్టియే గురువులు లభించుచుండును.
సంపూర్ణజ్ఞానమును బడయుటకు మానవుడు నిరంతరమును కృషి
సూపుచునే యుండవలెను. అందులకు మానవునకు హుక్కు
కలదు. తక్కిన దంశియును భగవదనమై యున్నది.

నేను రాజచంద్రకవిని గురువుగా వరింపకపోయినను
అనేకసార్లు లాతిడు నాకు మాగ్ధర్యకుడుగానుండి తోడ్పడెను.
ప్రత్యక్షసందర్శనములన రాజచంద్రకవియందును గ్రంథపకన
మువలన టాల్ స్టాయి భగవంతుని రాజ్యము నీలోనే యున్నది.
అను టాల్ స్టాయి గ్రంథమును చదువుటవలన రస్కిముగారియం
దును కడవరకును అను రస్కిముగ్రంథమును చదువుటవలన నాక
ధికముగభక్తి కలిగినది. (మో. క. గాంధీ-వింగు యిండి. మా
20-5-26)

కలకత్తా కేసులు

కలకత్తా, మే 24:—కలకత్తా అల్లరుల సమయమున
తన భర్తయగు “టెలిగ్రాఫుగజేటు” బుల్టెన్లు మహమ్మదీయును
పోలీసులు కొట్టుటచే చనిపోయినని ఫిర్యా (చెసిడెన్స్)మేజ
స్ట్రీటుయొడుట ఫిర్యాదు దాఖలుచేయుగా మేజస్ట్రీటు ఆమెకు
విచారించి పంపవలసినదనిఫిర్యాదువారికడకు బంపెను.

“అల్లరులెందుకు జరిగిన”పను శీర్షికక్రింద వ్యాసమున్న
ప్రకటించినందులకై పీఠజుకోకు 153 ఏ సెక్షన్ క్రింద నేర
మారోపింపబడిన నానభీజముయొ అను బెంగాలీ దినపత్రికా
సంపాదకుని కేసులో కొంతమంది సాక్షులు విచారింపబడిరి.
కేసు వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇయారీలీ నార్తనుగారికి వారి స్నేహితు లిరువదిగుం
కొడైకనాలుకుబోయి వారివృత్తి జ్ఞానాబిలీ యుత్సవసందర్భముద్ది
సన్మానపత్ర మొసంగిరి.

కాంగ్రెసు ప్రాబల్యము

శ్రీకృష్ణకృష్ణ

ప్రస్తుత దుస్థితిని విచారింప గల్గునది, కాంగ్రెసు మరల ప్రాబల్యము వహించుట దప్ప వేరు గాదు. కాంగ్రెసు తలయెత్తు కొలదియు, సంకుచిత శత్రుత్వములు వెనుకదగ్గును. ప్రత్యేక సాంఘిక మతోద్యమములు తమతమ హద్దులలో నుండగలవు. రాజ్యాంగ వ్యవహారములలో నివి యనవసరముగ జోక్యము కల్పించుకొన జాలవు. దూరమాలోచించిన రాజకీయ, సాంఘిక, మతశాఖలను నవి యరస్యపరమము గాకున్నను, ఏ గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రిందనో యివి యన్నియు నేకముఖమున దిరిగెడివి. నిజమత మన్నిటికిని ముఖ్యమే. మతసారమును గ్రహింపక బాహ్యచిహ్నముల కొరకు పోరాడెడి నాయకుల ఆధిపత్యముక్రింద, రాజ్యాంగ వ్యవహారములు సంకుచిత రూపము దాల్చుట వింతగాదు. ఇట్టి నాయకులు దేశమును నడుపుచున్నపుడు, మతసంఘములను రాజకీయ సంఘములనుండి వేరుజేసి, హద్దులను నిరూపించుట యవసరము. హిందువులును మహమ్మదీయులును ఒక్క దేవునే కొలుచుచున్నారు. అట్టితరీ హిందువులు భగవత్సంకీర్తనము గావించుచు మహమ్మదీయ ప్రార్థనమందిరముల మీదుగ బోవుచున్నపుడు, మహమ్మదీయు లేల రోషపూరితులు గావలయునో గోచరము గానేరదు. భగవత్ప్రార్థన ఆగ్రహకారణమగుటకు మారుగ సంతనకారణము గావలయును. మహమ్మదీయు లేకారణముచే నయినను రోషచిత్తులయినను, హిందువులు సహనము జూపి మేళము నాపినచో యరమేళ్యునికి కోపము రాజాలదు. స్వల్పవిషయములకొరకు కలహించి స్వరాజ్యసిద్ధి నడ్డగించుటకన్న అవివేకము వేరుండదు.

ఈ కలహము తెలులున్నను రాజకీయ వ్యవహారము లన్నియు కాంగ్రెసు పేరుతో కొనసాగుచో మతభేదములు క్రమ క్రమముగ నద్దకొనును. ఉభయసంఘములలోని విజ్ఞానులు వేదాంతములు తమ సిద్ధాంతములను మూలబెట్టి అజ్ఞానుల దురభిమానములను పురిగొల్పుటకు మారుగ వారియందు జ్ఞానతేజమును పురిగొల్పి సహనమును బోధించి హతాభ్యమును పారద్రోలుట ధర్మము. నేడు కాంగ్రెసుసాసము, హిందూసభ, మహమ్మదీయసభ, సిక్కుసభ మున్నగు ప్రత్యేక సాంఘికసభ లాక్రమించు సితిలో నున్నవి. ఇందువలన కలహములు ప్రబలుట దప్ప స్వాతంత్ర్యము లభించుట దుర్లభము. స్వపరిపాలనా ప్రతిపక్షుల కిట్టి ప్రయత్నములు సంతనమును పురిగొల్పుట సహజము. ఆకారణముచే కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠను పునరుద్ధరించుట యత్యవసరము. సాంఘిక సభాపోషకులు జాత్యైక్యత నడ్డ

గించినను అధికార వర్గముతో నెటులనయినను సరిపెట్టు కొనుటకు సంసిద్ధులగుట మరింత విచిత్రము. వీరికి స్వరాజ్యము లభించినను లభింపకున్నను, స్వల్ప ప్రయోజనములు చేకూరిన జాలును. రెండవ సంఘ మేమయినను తమ సంఘము సాఖ్యముగనున్న జాలును. జాతీయభావము వీరి హృదయములను ప్రజ్వలించ జేయుటలేదు. మీదు మిక్కిలి జాతీయభావ సమన్వితులై స్వరాజ్యమే ప్రధానమని భావించి కృషిసలుపు నాయకులు వీరిదృష్టిలో నిందార్హు లగుచున్నారు. ఇట్టి దురవస్థనుండి దేశమును దప్పించుటకు దేశభక్తిని పురిగొల్పుటయే పరమసాధనము. స్వసంఘభిమానము దేశభక్తి కనుగుణముగ నుండవలయును గాని అందుకు ప్రతిబంధకముగ నుండగూడదు.

సాంఘికకల్లోలముచే సంక్షుభితమయిన పంజాబురాష్ట్రమునందు మరల కాంగ్రెసు పతాకము స్వేచ్ఛగ నెగురుట శుభచిహ్నము. కాంగ్రెసు ప్రచారము దీక్షతో నారంభమయినందులకు సంతసింపవలయును. డాక్టరు సత్యపాల్, షేకు నరజుడీనుగార్లు కాంగ్రెసు ప్రాముఖ్యమును చక్కగ తేటపరచిరి. ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి ఎట్టి రిస్పాంసు రాకముండే, రిస్పాంసీపు సహకారము నవలంబింపగోరుట నిష్ఫలమని సత్యపాలుగారు స్పష్టముగావించిరి. ఉద్యోగ స్వీకారము బాత్తుగ బనికి రాదనిరి. చింతామణి, జగత్ నారాయణ్, హరికి షకలాల్ గార్లు యనుభవములే ఇందుకు ముఖ్యధారములు. శాసనసభలలో కాంగ్రెసుసభ ప్రవేశింపగోరుటకు కారణము, సంస్కరణముల భ్రమను తొలగించుటయే. సత్యపాలుగారు దెలిపినటుల ప్రస్తుతస్థితిలో దేశమునందు రెండుపక్షములే యుండగలవు. ఒకటి ప్రజాపక్షము. రెండవది ప్రభుత్వపక్షము. ఇతరపక్షములు తమకుగాని యెరులకు గాని మేలొనర్పజాలవు. స్వరాజ్యము లభించువరకు కాంగ్రెసునందుచేరి, కాంగ్రెసు జెప్పిన చొప్పున నడుచుటకన్న వేరొక మార్గముండజాలదు. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను ప్రజలనుమడింపజేసిన కొలదియు, ప్రజాశక్తి బలపడి స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుననుటకు సందియములేదు. అందుకు మారుగ కాంగ్రెసును మూలద్రోసి అంతర్వేదములతో కాలముగడుపుకొలదియు, దేశము అధోగతి పాలగును. వివిధసంఘముల హక్కులను కాంగ్రెసు భంగపరచెనని, ప్రత్యేకసాంఘికవాదులు నిందమోపుచుందురు. ఈవిషయమై ఒక్కనిదర్శనమునయినను కనుబటుపవలెనని, సత్యపాలుగారు గోరిరి. కాంగ్రెసు ననుసరించుచో అన్ని సంఘముల హక్కులను సురక్షితముగ నుండగలవు. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు స్వాతంత్ర్యపు హక్కు లభింపగలదు.

అందుచే, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర, హిందూ, మహమ్మదీయ విభేదములను మనస్సునం దుంచుకొనక, స్వరాజ్యసంపాదనకై కంకణము గట్టుకొనిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే శాసనసభలకు ప్రతినిధులుగ బుచ్చుట యవసరము. కాంగ్రెసు ఉద్యమమును చేపట్టుటవలన తాత్కాలిక లాభములు కొన్ని లభింపకబోవచ్చును. స్వార్థమునకు కొంతభంగము కలుగవచ్చును. కాని దేశలాభమును గమనించుచో కాంగ్రెసు ననుసరించుటకన్న వేరుమార్గము గనుపింపదు. ప్రస్తుతసాంఘిక కల్లోలము, కాంగ్రెసు

ననుసరింపవలసిన. యవసరమును మరింత చక్కగ నిరూపించుచున్నది. నాయకుల యభిప్రాయము తెలులున్నను, ప్రజల హృదయ మింకను చెడలేదని, ప్రాజ్ఞులు దెలుపుచున్నారు. అందుచే కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద జాతీయసంయోగమును గుదుర్చుటకు ప్రయత్నించుచో, విజయము గలుగక మానదు. జనసామాన్యము కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నభిమానించుట నిశ్చయము. ఇతరు లేన్ని యార్హుటముల జేసినను, ప్రయోజన ముండదు. మధుర తిరుచనాపల్లి మహమ్మదీయ స్థానమున కిటీవల ఎన్నికలు జరుగగ, స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధియగు మహమ్మద్ మీర్జాసాహేబుగారు విజయ మొందిరి. వీరికి 702 వోట్లరాగ, ప్రత్యర్థికి 323 వోట్లు మాత్రమే లభించెను. ఇందునుబట్టి ప్రజ లెవరి నభిమానించెదరో యూహింపవచ్చును. బీ హారుకి లా ఫ త్ సంఘము వారు రాబోవు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షపు టిక్కెట్టుమీదనే శాసనసభలలో ప్రవేశింప దలచిరని దెలియుచున్నది. ఇటులనే మతసంఘము లన్నియు సాంఘిక మతవిషయములను మాత్రము పరిష్కరించుకొన ప్రయత్నించుచు రాబోవు ఎన్నికలను కాంగ్రెసుసభకే విడచుచో దేశమునకు మేలొచ్చినవారగుదురు. కులకక్షలు మతకక్షలు, దేశభక్తి యందు లీనము గావలయును. ఈమధ్య పరిస్థితులెంత ప్రతికూలముగ నున్నటుల గన్పట్టినను తుదకు దేశభక్తియే ప్రధానసాస మూక్రమించునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ యినుమడించుట కేవలము సంకల్ప మాత్రమున నెరవేరదు. అందుకొరకై దేశభక్తి పూరితులగు నాయకులు నడుముగట్టి పనిజేయవలెను. వికమత్యమును చెడగొట్టు బీజములను వెకలింపవలయును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిరాటంకముగ కొనసాగింప వలయును. కాంగ్రెసు సంఘములందు సభ్యుల నధికముగజేర్చి కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్ధరించి తగినప్రచారము నలుపుచో ప్రస్తుతపు నిరాశయు అలసత్వమును అంతరింపకమానవు. కాంగ్రెసు సంఘములు పనిజేయక నిర్లబ్ధముగ నుండుటచేతనే ప్రస్తుత సమయమున దేశ మడుగునబడి యున్నది. స్వరాజ్య సమస్య ప్రజలకు మధుగై నిరర్థక సమస్యలు బైకివచ్చియున్నవి. మరల కాంగ్రెసు సంఘములు వికాసస్ఫూర్తిగాంచి తొంటిపానము వాక్రమించుచో కారు మేఘములు తొలగక మానవు. కాంగ్రెసుపై తలయొకరాయి వినరుటకు ప్రయత్నింపక కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యమును నిలుపుటకు దేశభక్తులు కృషిసలుపుచో స్వరాజ్యభానుడు మరల సహజ దీప్తితో వెలుంగకమానడు.

పండిత మాలవ్యాగారు: మహమ్మదీయులు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిని ఉపన్యసింపుడని, బీహారు మహమ్మదీయులు గోరుట, నూతనశకారంభ సూచకమని ఎంచెదము. ఒకరి యభిప్రాయముల నొకరు వినుటకు సంసిద్ధత జూపుచో, త్వరలో నైకమత్యము గుదురు ననుటకు సందియములేదు. హేతుజ్ఞానముబెరిగిన యిక్కాలమున, దుష్టుకట్టవాదము బనికిరాదు. చెవులలో నీనము

గాచి పోయియున్న గుర్రుల కృత్యములు ప్రాచీన కాలమున ప్రబలినవి యందులను గూర్చి అట్టి రోజులు మరల రాజాలవు. ఒకరినొకరు గ్రహింప నెంచుట వలన ఎట్టి యిబ్బందియు గలుగదు. మాలవ్యాగారి యభిప్రాయములను మహమ్మదీయులు సావధానముగ వినినట్లులే, మహమ్మదీయ నాయకుల దృక్పథమును హిందువులుగూడ గ్రహింపవచ్చును. ఉభయసంఘముల మధ్య తిరరాని విభేదము లేమియులేవు. కొంచెము సహనము సద్భావముల గనుపఱచిన అన్ని యిబ్బందులను తీరగలవు. మాలవ్యాగారు చెలిపినట్లు, సాంఘిక కలహములు ఎల్లరకును అవమానకరములే. భగవంతునికి ద్రోహకరములే. ఒకరి దుష్కృత్యముల నొకరు మరచి, శాంతి సఖ్యములను జూపవలయు నని మాలవ్యాగారు గోరిన కోర్కెను మహమ్మదీయులు చెల్లించుట న్యాయము. అల్లరులవలన హిందూమత గౌరవముగాని, మహమ్మదీయమత గౌరవముగాని ఖిన్నరింపలేదని మాలవ్యాగారు చెలిపిన సంగతి వాస్తవము. వలనన నిరపరాధులు పలువురు బలియగుట తటస్థించెను. ప్రస్తుత సమయమున పరస్పరానుమానములను ద్వేషమును పెంచెడి యుద్ధములను స్థాపించి ప్రయోజనములేదు. బీహారునందు నూతనముగ నెలకొల్పబడిన అజమాన్ సంఘము సదుద్దేశ్యముతో మొదలిడినను, సభ్యుల యుద్దేశ్యమును తిన్నగ గ్రహింపలేదని వార్తలబట్టి గ్రహింపవచ్చును. హిందువులు మరల పానిపట్టుయొద్దకు రావలసినదని యొకసభ్యుడు పంచెముచెనెనట. సర్ ఆలీ ఇమాంగారి ప్రసంగము తుదకు సభ్యులను శాంతిపరచెను. హిందువులను మహమ్మదీయులును గూడ నిర్విరుద్ధులై నిస్సహాయులై యున్నారని విషయమును యీ సభ్యుడు మరచియుండును. ప్రస్తుత సమయమున హిందువులనుండి మహమ్మదీయులును, మహమ్మదీయులనుండి హిందువులును రక్షించుకొనుటకు ప్రయత్నముల నలుపుటకు మార్గం, సంయుక్త పౌర రక్షణసంఘములను నెలకొల్పుట లాభకరముగ నుండును. దుండగిండ్లు ఏసంఘమునకు జేదినను, అట్టివారి దాడినుండి ప్రజలను రక్షించుటకు సంయుక్తసంఘములు కృషి నలుపును. ఇట్టిసంఘములను స్థాపించుచో తాము ప్రోత్సహపరచెదమని మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. కాని, మరియొక రెవరో నెలకొల్పదరని తలంచి యూరకుండుటకన్న, మాలవ్యా ప్రభుత్వమును సర్ ఆలీ, ఇమాం ప్రభుత్వమును కలసి కృషి నలుపుచో అచిరకాలములో నివి ఏర్పడకమానవు. పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు, సాంఘిక వైషమ్యమునందరింపజేయుటకు పంచాయతులను నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇటు అనే హిందువులను మహమ్మదీయులను కలసి కృషి నలుపుట కెన్ని పీఠులలో అన్నిటిని ఆవలంబించుచో, ప్రస్తుత దుస్సంఘటనము మటుమాయము గాగలదు.

తిరువాన్కూరు: నూతన నిర్బంధచట్టము
మైసూరునందు పత్రికా చట్టమును పూర్తిగా తొలగించి స్వపరిపాలనమును నెలకొల్ప వలయునని అభివృద్ధిపక్షమువారిటీవల గోరియుండిరి. స్వదేశ సంస్థానములందు ప్రజలు స్వాతంత్ర్యావ్యక్తకర నెట్లు కనుగొనుచున్నారో యాహింప వచ్చును.

కేవల సంస్థానాధీశులుగల నరేంద్ర మండలి సరిపోదనియు స్వదేశ సంస్థాన ప్రజా సమావేశము వేరుగ నుండవలయుననియు అభయంకరుగా రిటీవల సూచించియుండిరి. సంస్థాన ప్రజల యభిప్రాయము తిన్నగ వివేచింపలేదు. ఇందుకు సరియగు నవకాశములు లేకుండుటయే కారణము. తిరువాన్కూరునందు నూతన నిర్బంధచట్టమును ప్రవేశ పెట్టినట్లు చెలియుచున్నది. ఇది వార్తాపత్రికలకు సంబంధించినది. స్వదేశ సంస్థానములందు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుపగల వార్తాపత్రికల సంఖ్య అత్యల్పము. ఇవియైనను తగిన ప్రాముఖ్యము బడయకున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో పత్రికాచట్టమును అమలులో పెట్టుచో ప్రజాభిప్రాయము బయల్పడుట కనలే మార్గముండదు. సంస్థానమున కిది షేమకరమని దలచుటకన్న పౌరబాటు వేరొకటుండదు. దీనివలన అశాంతి యడుగుకుబోవుటకు మాత్రము మార్గ మేర్పడును. వార్తాపత్రికలద్వారా దేశవాంఛలు వెల్లడి యగుటయే శ్రేయస్కరమని ప్రజా లోక రక్షింపక మానరు. నూతన చట్టము యూరపియును దివానుగారి ప్రేరేపకు ఫలిత మేమో తెలియదు, పత్రికను మొదట ప్రచురింపక ముందు, అప్పుడు వందలరూపాయలకు మించని లైసెన్సు ఫీజు గట్టవలయునట. పత్రికాప్రచురణమే దోషమగుచున్నది. లైసెన్సు దీసికొనుట, ఎంత యవమానకరమో చెలువ నక్కరలేదు. తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారిని గాని బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారినిగాని ఏషాత్రికయైనను అవమానించి నట్లుచోచుచో, లైసెన్సుఫీజును ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకుందురు. తిరిగి పత్రికను ప్రచురింపదలచినయడల, 2500 రూపాయలకు మించని లైసెన్సు ఫీజుగట్టవలయును. ఆపిమ్మట లైసెన్సును రద్దు చేసి, ఫీజును ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరుచుకొనవచ్చును. ఇట్టి చట్టములవలన, తిరువాన్కూరు ప్రజలు సంతృప్తహృదయులగుదురని తలంచుట, ప్రమాదము. తిరువాన్కూరు సంస్థానము విద్యయందు నత్యున్నతస్థితి గాంచుచున్నది. వివేక వంతులగు ప్రజలు స్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు నమ్మింపజాలరు. ఈకారణముచేతనే, మైసూరు సంస్కరణముల రిపోర్టునందు జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణముగూర్చి ప్రకటన గావించవలయునని కోరియుండిరి.

ఆస్ట్రేలియా భారతీయులు
ఇతర వలసరాజ్యములలో భారతీయులస్థితి ఎటులున్నను ఆస్ట్రేలియా భారతీయులు మాత్రము సర్వ సౌఖ్యముల ననుభవించు చున్నారని శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిమీ మరొకరిమీ వెల్లడిజేసియుండిరి. కాని వీరియూహలు పట్టిభ్రమలని గాంధీ మజ్జాత్మునకు ఆస్ట్రేలియా భారతీయులొకరు వ్రాసినలేఖబట్టి గ్రహింపవచ్చును. భారతీయ కార్మికులకు ఆస్ట్రేలియాలో పని దొరకుటలేదట. నల్లవారిలో పనిలేదని స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారట. తెల్లవారికి మాత్రమే పనులిచ్చు చున్నారట. ఎంత తెలివి గలిగినను నల్లవారగుచో పనిలోనికి దీసికొనరట. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి పైపై విషయములను మాత్రము జూపించిరినియు నిజసందర్భములను వారికి చెలువలేదనియు విలేఖకుడు వ్రాసెను.

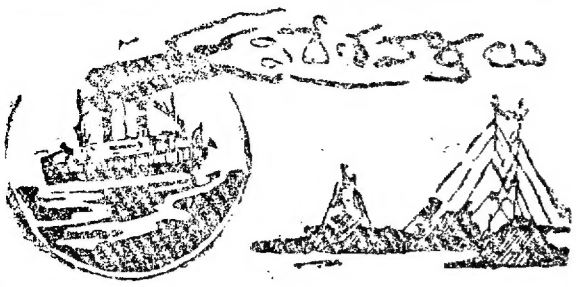
ఏమార్గము లభింపక కూరగాయల బెంచి భారతీయులు ప్రాణములను బిగ బట్టుకొనుచున్నారని తెలియుచున్నది. తెల్లవారిటుల రహస్యముగ ప్రవర్తించుటలేదు. భారతీయులకు గనులలో బనిచేయు హక్కుల నొసగ వీలులేదని, రిజర్వేరుగారు లిఖితపూర్వముగ వ్రాసిరి. అందుచే ఆస్ట్రేలియాలో భారతీయ సమస్య లేదని దలచుట కేమాత్రము వీలు గనుపింపదు.

బొగ్గుగనుల స్థితి
బొగ్గుగనుల వ్యవహారము స్తంభించియున్నది. పనివారల కన్న యజమానులు బిర్రబిగిసిరి. యజమానులకు పునర్నిర్మాణ మక్కరలేదు. జాతీయ వేతన నిర్ణయసంఘమును ఏర్పరుచుట వారి కిష్టములేదు. కార్మికుల వేతనములను తగ్గించిన వారికి జాలును. బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు తమ కండగ నున్నారని వారికి గర్వము గలదు. అందుచేత బాల్కవినుగారు బోధించినను, వారు సమాధానమునకు రారయిరి. బాల్కవినుగారికి సయితము ప్రాణము విసువెత్తెను. యజమానుల అసమరతవలననే, యిట్టి దుస్థితి ప్రాప్తించెననియు, మాధ్యస్థపు ఏర్పాటులకు వీరంగీకరించుట ధర్మమనియు, బాల్కవినుగారు కఠినముగ మందలించిరి. కార్మికులకుగూడ మందలించు లేఖను వ్రాయుచు. ప్రభుత్వమువారు మేనెలకు బిమ్మట బొగ్గు గనులకు గ్రాంటుల నీయ జాలరని సూచించిరి. బాల్కవినుగారుభయలపట్ల సమానముగ ప్రవర్తించుట యుక్తమే యయినను, సహస్యాపరిష్కారమును వీ రిరువుర చేతులలో వదలి తా మూరకుండుటమాత్రము భావ్యముగ దోషదు. బాల్కవినుగారి బలహీనతవలననే, ఇటీవలి సమ్మె జరిగెను. మరల నటులే మెలగుచో, యనధము వాటిల్లుట సహజము.

జగ్గుల్ పక్షవిజయము
ఈజగ్గుల్ పక్షవిజయము జరిగెడి ఎన్నికలలో జగ్గుల్ పక్షమువారికి విజయము చేకూరుచున్నట్లుల వార్తలు చెలువుచున్నవి. యుక్తవయస్సు వచ్చినవారందరకును వోటిచ్చుటకు వీలుండుటచే, జగ్గుల్ పక్ష విజయము ప్రజలవిజయమని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును. వెనుకటిమారు జగ్గుల్ పక్షమువారిని బైకిరాకుండజేసిరి. ఎన్నికలఫలితమునకు విరుద్ధముగ జగ్గుల్ పక్షమువారికి పరిపాలనాధికారము నొసగనియడల, ఈజగ్గుల్ నందు అశాంతి దొలగనేరదు.

అ. తి. గౌడసరస్వతి బ్రాహ్మణ పరిషత్తు

మే 29, 30 తేదీలందు కయంకులంలో సమావేశమగును
కొచ్చి, మే 28- అఖిల తిరువాన్కూరు గౌడసరస్వతి బ్రాహ్మణపరిషత్తు వార్షికసమావేశము యీనెల 29, 30 తేదీలందు, మంగళూరు వాస్తవ్యులు, ప్రాజెక్టువకీలు నగు అమెచాల్ శ్రీనివాసపాయగారి అధ్యక్షత్వక్రింద జరుగును. కేవల టికి అధ్యక్షులు ఎర్జాకులము రావచ్చును. అచ్చట అధ్యక్షుని ఆహ్వానసంఘసభ్యులు సహానించెదరు. గౌడసరస్వతి బ్రాహ్మణులు విస్తారముగ చుట్టుపట్ల నివసించుచున్న కయంకులమందు సమావేశము జరుగును. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడగు ధర్మలయిల్ రావపాయ మొదలగువారు సమావేశమున జయప్రదముగ జరుపుటకు భగీరథ ప్రయత్నములు నలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

గనుల పనివారి సమ్మె

ప్రధానామాత్యునితో సందేశము

లండను, మే 22:—ప్రభుత్వమువారి నూచనలను నిరాకరించినందున వైట్లీ బాల్టిస్టుల గారి పక్షమున సర్ రోనాల్డు వాటర్సన్ వారు ప్రభుత్వమువారి తుదిసందేశమును యజమానులయొక్కయు పనివారియొక్కయు సంఘములకు పంపిరి. బాల్టిస్టుల గారి లేఖ సారాంశము ఈదిగు ప్రకటించుచున్నాము:

గనుల యజమానులు కొన్ని విషయములందు సరసముగ నున్నను ముఖ్యముగ విషయములందు మార్గము వహించియున్నారు. గనులపనివారు కడచిన జూలై నెలలో ప్రకటించిన అభిప్రాయములనే ఇప్పుడు కూడ ప్రకటించుచున్నారు. బొగ్గు గనుల పరిశ్రమకు కలిగిన ఇబ్బందులు రాజకీయ నాయకుల జోక్యపు ఫలితమున యజమానులు చెప్పుచున్నారు. ఈ సిద్ధాంతమును అంగీకరించుటకు వీలులేదు. గనులయజమానులు ఆ పరిశ్రమను స్వయముగ నిర్వహింప అసమర్థులైయుండుట ఇతరులు జోక్యముచున్నప్పుడు సహనంపడవలసి అవసరమేర్పడినది. జాతి విశ్వస్థము యేమయు నాశనమైపోవు దురదృష్టవంత ప్రాప్తించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు చేతులుకట్టుకొని యూరకుండజాలరు. వివాదముతో కూడిన ముఖ్యవిషయముల రాయబారుల పరిష్కారమునకు వదలివేయుట ఉచితము. ఈ సిద్ధాంతము అన్ని పరిశ్రమలకు అనువర్తించుచున్నది. గనుల యజమానులు పరిశీలనలెంత విషయముగనున్నచో గుర్తెగురుకుండుట శోచనీయును. యజమానుల వైఖరి ఇట్లుండుటచేతనే తక్కువజీతములను కొంతకాలమువరకు అంగీకరింపవలయునను నూచనను పనివారు నిరాకరించుటచేతనే ఇంకను రాయబారులు జరుపుటవలసిన లాభముండదని ప్రధానమంత్రిగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పరిశీలనల నడపరించి సమస్య పరిష్కారార్థమై యజమానులుగాని పనివారుగాని ప్రత్యేకముగ సలహా నొసగునంతవరకు ప్రభుత్వమువారు తమ రాజీ ప్రయత్నములను విరమింపుకొనెదరు.

గనులయజమానులకును పనివారికిని రాజీ తుదురునను ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వమువారు బొగ్గు కమిషనువారి నూచనలను కొన్నిటిని అంగీకరించిరి. ఇప్పుడు యజమానులు పనివారు ప్రభుత్వమువారి నూచనలను నిరాకరించుటచే బొగ్గు కమిషనువారి నూచనలను నిరాకరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి స్వాతంత్ర్యము ఏర్పడినది. బొగ్గుపరిశ్రమకై ప్రభుత్వమువారి నిష్పదలచిన ధనసహాయము పొందవలయుననిన మే 21 వ తేదీలో గ ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడవలయును.

రిప్పల సంకులము

అల్లులు క్రింగారి అజయము

కొత్త, మే 22:—ప్రాన్యపైనుకుల టార్నిస్టు నగరమును ముట్టకొనుటచే అల్లుల క్రింగారు మెడిటరేనియను పర్వతములను సరిగ్గాంచుచున్నారు. కాని క్రింగారి అనుచరుల సేకులు ప్రాన్య స్పెయిను పైనుకులకు లొంగిపోవుచున్నారని బ్రిటిషుయునైటెడ్ ప్రెస్ తంలివారవల్ల తెలియుచున్నది.

చైనాపి కెట్టు బిటిషు

కాన్యలునా ఎదిరించుట

హికింసు, మే 24:—స్వాలోనందలి బ్రిటిషు కాన్యలు తన భవనపుగోడల కంటింపబడిన కమ్యూనిస్టు పక్షపు ప్రచారకర్తలను తీసివేయుచుండ వై నాపి కెట్టు ఏడుగురు వారిని ఎదిరించిరి. ఎట్టి అపాయములేక వారు భవనములోనికిచేరి బ్రిటిషు పైనుకులను పిలువనంపిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ హాజరీ, ఎట్టి చర్యలు ముందుజరుగనని పూచి యిచ్చునంతవరకు పైనుకులు భవనమును కాపాడుచుండెద రని కాన్యలుగారు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపెను.

భోపాలు నూతన పరిపాలకుడు 28 వ తేదీ మాట్లాడెను.

సర్ హార్బర్టు సామ్యులుగారి నూచనలు

తత్పర్యచరిత్ర

లండను మే, 22:—ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసు వారి క్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

నేనీ బాల్టిస్టుల గారికిని సర్ హార్బర్టు సామ్యులుగారికిని ధీర్ఘ సంభాషణలు జరిగిన ఫిబ్రవరి నే సామ్యులుగారు రాయబారుమునకు గడంగిరి మానమ్యము. సామ్యులుగారి నూచనలను బాల్టిస్టుల గారు ప్రభుత్వమున అంగీకరించి ఇప్పుడు ఆచరణయందుంచవలసినపుడు వెనడించుచున్నారు. సామ్యులుగారి నూచనలను ఆధారముగ గైకొని రాయబారులు జరుపబడు పని నమ్మి ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసువారు సమ్మెను రద్దు చేసిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో సర్ హార్బర్టు సామ్యులుగారు నిజమును తెలుపుట అవసరము.

ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము

సామ్యులుగారి ప్రయత్నములను ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించియుండలేదు

లండను మే, 22:—ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఈక్రింది ప్రకటనము గావించబడినది:—సర్ హార్బర్టు సామ్యులుగారు గావించుచున్న రాజీనూచనలను శ్రద్ధతో పరిశీలించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమైయున్నను రాజీవిషయమై సామ్యులుగారు గావించు ప్రయత్నములు ప్రభుత్వమువారి ఆమోదము నెంతమాత్రము బడయజాలవను విషయమును మే 21 వ తేదీన సర్ అల్ఫ్రెడు మేటులాండువారు సర్ హార్బర్టు సామ్యులుగారికి ఒక లేఖవ్రాసి తెలిపిరి.

సర్ సామ్యులుగారి సమాధానము

లండను మే, 22:—సర్ హార్బర్టు సామ్యులుగారు రూటరు ప్రతినిధికి ఈక్రిందివిషయములను తెలిపిరి:—

నేను ప్రకటించిన నూచనల విషయమై నాకును ప్రధానామాత్యుకును ఎట్టి సంభాషణలు జరిగియుండలేదు. ప్రేడు యూనియను ప్రతినిధులతో నేనీవిషయమై మాట్లాడినప్పుడు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున నేను మాట్లాడుచుండ లేదనియు సమ్మె అంతమొందువరకు ప్రభుత్వమువారు రాయబారుమునకు గడంగరనియు అందుచే ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు వీలులేకున్నదనియు స్పష్టపరచితిని. నానూచనలపై ప్రభుత్వసభ్యులకు 12 వ తేదీనరకు తెలియదు. ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసువారు సమ్మెను రద్దుచేయుటకు తీర్మానించుకొనిన దినము అనగా మే 12 వ తేదీన నేను నూచనలను ప్రధానామాత్యునకు తెలిపితిని. కాని ఈనూచనలను ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించునట్లు కృషిపెట్టెదనని వాగ్దాన మొసగితిని. నేను గావించిన ముఖ్యనూచనల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించియే యున్నారు.

అంతర్జాతీయ వాణిజ్యమహాసభ

రాబోవు వారము లండనులో సమావేశమగును

రగ్నీ, మే 22:—రాబోవువారము లండను నగరమున అంతర్జాతీయ (పార్లమెంటరీ) వాణిజ్యమహాసభ జరుగును. అంతర్జాతీయ విఖ్యాతిగాంచిన రాజకీయవైఖ్యలు 180 మంది 80 దేశములనుండి ప్రతినిధులుగ వచ్చెదరు. వాణిజ్యవిషయములకు సంబంధించిన అంతర్జాతీయ కాసనములను గురించియు, పిప్పిగు కాసనముల గురించియు ఈసమావేశమునందు చర్చ జరుగును. 12 సంవత్సరముల క్రింద ఏదేశముల ప్రతినిధులతో ఈసమావేశము ప్రథమమున బ్రూస్ బెల్స్ నగరమున జరిగెను. గురువారము మహాసభకువచ్చిన ప్రతినిధులకు జార్జి సార్వభౌముడు విండో సగును. కేల్సుయునైటెడ్ రాజాగారు విందుసందర్శమున మాట్లాడెదరు.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

జగ్గులుపక్షపు విజయము (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కైయో, మే 24:—ఇంతవరకు ప్రకటించబడిన ఫలితములనుబట్టి జగ్గులుపక్షమువారు 142 స్థానములందును, లిబెరలుపక్షమువారు 21 స్థానములందును సేవనుల్ని పక్షమువారు 4 స్థానములందును, ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు 2 స్థానములందును అధిపత్యముపక్షమువారు రొక్క స్థానమునందును విజయము గాంచిరి. ఇండిపెండెంటుపక్షమువారు జగ్గులుపక్షమున చేరుచున్నారు. ఇంకను 48 స్థానముల ఫలితములు ప్రకటించబడలేదు. విద్యకాఖిఖిత్రిగనున్న అలిపానమారుగారు ఎన్నికలయందు దోడిపోయిరి.

జర్మని కమ్యూనిస్టు పక్షము

బర్లినులో పైనుకుల రివ్యూజరుగుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బర్లిను, మే 24:—ప్రైల్వేము అని వ్యవహరింపబడు జర్మని కమ్యూనిస్టుపక్షపు 'పైనుకుల' రివ్యూ నిన్నటిదినము బర్లినులో జరిగెను. డెన్యుడార్పు కమ్యూనిస్టుల సంఖ్య 30 వేలు. ప్రైల్వేము కమ్యూనిస్టుల సంఖ్య 50 వేలుగ నుండెను. పోలీసు వారు ఆశ్చర్యములపై కాంతినిసంక్రమించుచుండిరి. కమ్యూనిస్టులు రేజ్ పార్కులో రివ్యూ కాంతముగ జరిపిరి. ప్రేక్షకుల సంఖ్య అధికముగ నుండెను. పైనుకులవలె వారు మిగుల శేర్పల్లో మెరించిరి. అన్ని పక్షములను నిందించుచు ఉపన్యాసము లివ్వబడినది. కార్మికుల పట్ల ద్రోహ మొనర్చినందులకు బ్రిటిషు ప్రేడు యూనియను నాయకులను నిందించుచు ఉపన్యాసము లివ్వబడినది.

సమ్మె నిష్ఫల మగుట

నాయకులు నిర్దోషులు

రగ్నీ, మే 22:—పార్లమెంటునందు కార్మిక పక్షపు నాయకులలో నొకరగు జె. ఆర్. క్లైన్సుగారు బోరనుమత్త సం దుపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—సమ్మె నిష్ఫలమైనదని ప్రేడు యూనియను నాయకులను నిందించుట ఉచితముగ లేదు. ప్రేడు యూనియను నాయకుల తనచై యున్నను ఇట్టి ప్రయత్నములఫలితము లీ విధముననే యుండును. ఈవిధమున ఒక గొప్ప సమస్యను పరిష్కరింప యత్నించుట పొరపాటన గుర్తెరుగ వలయును.

గనులపనివారి సంఘపు అధ్యక్షుని ప్రకటన

గనుల పనివారి సంఘపు అధ్యక్షులగు హార్బర్టు స్మిత్ గారు రాయబర్తనును దుపన్యసించు ఇట్లు చెప్పిరి:—

నవ్వము వచ్చుచున్న గనులయందు పనులను నిలుపవలయును. పనివారికి తగుజీత మిచ్చుటకు వీలుగు విధమన బొగ్గు వెలును నిర్ణయించవలయును. గనుల యజమానులకును పనివారికి ని ప్రజాప్రతినిధులకును బొగ్గువెల నిర్ణయించు విషయమున జోక్య ముండవలయును. అప్పుడు కూడ పనివారు తక్కువజీతములను అంగీకరింపవలసిన నేను అందులకు సిద్ధముగ నుండెదను.

వార్తాపత్రికల వ్యాఖ్యలు

రగ్నీ, మే 22:—బొగ్గుతగాదాయం దేర్పడిన ప్రతిష్టంభనమును గురించి వార్తాపత్రిక లన్నియు వ్యాఖ్యలు వ్రాయుచున్నవి.

ప్రైమ్మెపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మంత్రిగారు వరల రాయబారును జరుపబూనుకొనుట అసంభవము. తక్కువ జీతములను పనివారు అంగీకరించుట లేదు. పరిశ్రమపునర్నిర్మాణ ప్రయత్నములను యజమానులు అంగీకరించుట లేదు. ఈవిధమున మంత్రిగారి ప్రధాననూచనల కొన్నిటిని ఒకపక్షమువారును ఉపకొన్నిటిని రెండవపక్షమువారును అంగీకరింపజాలకున్నారు. ఏ పక్షమువారైతే ప్రభుత్వమున మార్గమును వదలెదరో వారు ప్రజాసానుభూతిని పొందగలరు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—బొగ్గుపరిశ్రమయందు ఇతరులు జోక్యము చున్నప్పుడు సహనంపడవలయును కొరచున్నారు. దేశమును సంఘమును సరిగ్గాంచ బాధ్యత ప్రభుత్వమువారి కున్నంతకాలము ప్రభుత్వముపక్ష తప్పక జోక్యము చున్నప్పుడు సహనంపడవలయును.

డెయిలీ న్యూస్ (లిబరలు) పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ప్రధానామాత్యుని ఉన్నతికిమును నమ్మకొనియుండవలయును. గత్యంతరములేదు. వారిప్రతిష్ట వలుకుబడి అస్థిరము. యజమానులయొక్కయు పనివారియొక్కయు మార్గమునకు తగు ప్రతిక్రియ వారు సలిపెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈప్రయత్నములందు మంత్రిగారు ప్రజలయొక్క సంపూర్ణ సానుభూతిని పొందగలరు.

క్రైస్తవ ఉపాధ్యాయురాలు హిందూమతము స్వీకరించుట

కలకత్తా, మార్చి 24:—చిటగాంగు బాలికాపాఠశాల యందు ఉపాధ్యాయురాలుగనున్న క్రైస్తవస్త్రీ కుసుంకుమా సర్కారు హిందూమతము స్వీకరించి, ఆర్యసమాజ సాంప్రదాయ ప్రకారముగ గంగాధరణకుపరియనవాసిని వివాహమాడెను. (అ. ప్రె.)

మరణవార్తలు

అన్ని చోట్లను మూడవశనివారమే సెలవు:--

ఇకముందు పూర్వమువలె గాక ముఖ్యపట్టణములందలి ప్రభుత్వపు కచేరీలకు గూడ రాష్ట్రములందలి ఇతరస్థలములందువలెనే మూడవశనివారమే సెలవుగా పరిగణింపబడునని తెలియచున్నది. ఇది జూన్ 1 వ తేదీనుండి అమలులోనికి రాగలదు.

ఉద్యోగమార్పులు:—హైకోర్టునాగార్లు గా వింబిరి:—తెనాలిలో హైకోర్టునాగార్లుగానున్న యస్. తులసి దాసునాయుడు బి. ఎ. డి. యచ్. గారు రాజ్ కోటు డిప్యూటీ మునిసిఫ్ గా నియమింపబడిరి. కోర్టుతరచుటలో ఉద్యోగమును 1926 జూన్ 14 వ తేదీన స్వీకరింతురు.

త్రాగుడు వలన మరణము:—85 ఏండ్లవయస్సుగల కన్నయ్యనాయుడు అను గోడపెట్టునాడు చాకలపేట యందు పడియుండఁజూపుత్రాగి తీసికొనిపోయితి. అప్పటి మరణించెను. (త్రాగినందున త్రాంక్వెటిను అధికమై మరణించి యుండును. (అ. ప్రె.)

దొంగదొంగ

23-5-26 తేదీన ఉదయం 9 గంటల 10 నిమిషములకు తెనాలినుండి బయలుదేరి రేపల్లెకు బోవుటలో ఒక క్రొత్త కుంభకోణంచెలు దొంగదొంగ. రేపల్లెకుబద్ధుల కొట్టులో నున్నది. హక్కుదార్లు రుజువుచేసి, తీసికొని వెళ్లవచ్చును.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

రాకపోకలు:—గౌ. పానుగల్ రాజాగారు నేడు మునుప మద్రాసుకు వచ్చిరి.

ఎ. రామస్వామి మొదలియార్ గారు నేడుదయమున వచ్చిరి.

ప్రభుత్వపు లోకల్ ఫండు లెక్కలపరిశోధకుడు జె. ఎం. హనుమంతగారు గడచినరాత్రి మెట్టుపాళెంమెయిలులో పోయిరి.

ఏ. రంగస్వామిఅయ్యంగార్ గారు నేడుదయమునవచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తుపాను

మద్రాసు హార్బరునందు విచారించగా 32 వ తేదీరాత్రి బంగారాఖాతము మధ్య తుపాను మొదలుపెట్టి ఈశాన్యము లగాపోయి అక్కావత్తు వెల్లివట్లు పూచారము తెలిసెను. పువ్వువాగుపొర్రునకు గతవారాంతమున వచ్చిన కొద్దిన్న ము తప్ప వ్యత్యాసమైన నూచనయు కలుగలేదు. ఆతరుణమున తుపాను గొట్టుప్రదేశము పువరూసునకు 400 మయిళ్లు తూర్పుదిశయం దుండెను. మద్రాసుకు 150 మైళ్ల దూరముండి 18 వలూటిట్యూరు, 88 వ లాంజట్టూరులో ప్రస్తుతము వచ్చుచున్న స్త్రీమరు నుండి నేడుదయమున వచ్చినవార్తవలన ఆభాగమున సముద్ర ము కొంత కళవళపడియున్నట్లు తెలియుచున్నది. రంగూన్ నుండి మెయిలు ను, ప్రయాణికుల ను తెచ్చు ఓడనిన్న సాయంకాలము చాల ప్రాద్దు పోయినది. (అ. ప్రె.)

రాబోవు ఎన్నికలు

బీహారు రాష్ట్రీయఖిలాఫత్తు కమిటీ తీరానము

స్వరాజ్యపక్షమున కాననసభాభ్యర్థులుగ మహమ్మదీయులు నిలచెదరు

పాట్నా, మే 24:—స్వరాజ్యపక్షము తరపున రాబోవుకాననసభల ఎన్నికలకు మహమ్మదీయులు పోటీపల్లనాయు నన్ని బీహారురాష్ట్రీయ ఖిలాఫత్తుకమిటీ తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నల్ల మేసెల 25-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	అత్యల్ప ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో సగటు	వీలవలసిన 1-వ తేదీనుండి భిన్నము	మరియు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	98.4	85.2	...	3.78	+ 1.42
విశాఖపట్టణం	96.4	86.2	...	2.22	- 00.9
కాకినాడము	106.8	84.5	...	8.19	+ 1.49
మచిలీపట్టణము	108.5	80.3	...	2.84	+ 0.68
కర్నూలు	105.4	84.6	...	1.72	+ 0.86
బళ్లారి	102.6	79.6	...	4.56	+ 2.85
అనంతపురము	...	...	...	1.63	- 0.55
కడప	107.0	86.8	...	1.24	- 0.88
నెల్లూరు	109.9	84.5	...	1.87	+ 0.86
మద్రాసు	101.2	83.7	...	0.20	- 1.15
కడపూరు	100.8	82.8	...	2.09	+ 0.90
సేలము	101.1	78.0	...	4.87	- 1.44
కోయంబుత్తూరు	98.8	76.1	...	2.78	- 0.57
తిరుచునాపల్లి	106.4	83.3	...	0.06	- 4.14
నాగపట్టణము	98.1	83.9	...	0.08	- 1.90
మధుర	100.5	81.0	...	5.04	+ 05.6
పాంబక్	91.8	83.8	...	2.06	- 0.27
తిరువల్లూరి	...	...	...	5.22	+ 1.84
తిరువేండ్రము	87.3	81.4	0.29	19.51	+ 95.2
కొచ్చిక్	89.5	78.1	1.81	12.52	- 0.41
కాలికట్టు	93.1	82.8	...	6.68	- 2.47
మంగలూరు	92.9	82.8	...	1.21	- 3.62
రేంగులూరు	87.3	71.7	0.05	5.11	+ 0.58
మర్కాస	82.6	68.0	...	3.40	- 2.95
కొడైకనాల్	68.8	57.1	...	12.75	+ 3.55

సర్కారులలో ఆకాశము శుభ్రముగనున్నది. బందరులో ఆర్ద్రత తక్కువగనున్నది.

డక్కనులో ఆకాశము శుభ్రముగనున్నది. నెల్లూరులో తీవ్రస్థితి రి డిగ్రీలు అధికముగనున్నది.

పశ్చిమతీరమున వర్షము కురియవచ్చును.

ఎల్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

మోసము నేరము

జూడి బెను పోలీసుకోర్టు

సాల్వకోటార్లు సరకుల కొట్టునుంచి రు. 3,800 ల కల గల ఓడను తోలునందులను దోంగిలించిరను నేరముపై పోలీసుపోలీస్ ఛార్జిచేయబడిన కంట్రాక్టరు రాజేశ్వర శెట్టి, సాల్వకోటార్లు సరకుల కొట్టు నుమాస్తా నారాయణసామిముదలి గార్లు కేసులో నేటిదినము 2 వ రాజధాని మ్యజిస్ట్రేటు లోడిగ్రాన్ సాపేటుగారు ఉత్తీర్ణులైపోయిరి.

జులైయందు తోళ్లవర్తకుడగు సయ్యదు ఉమర్ సాపేటుగారికి సికందరాబాదునుండి పంపబడిన 94 సంయల తోళ్ల సరకులనుంచి ఫిబ్రవరి 24 వ తేదీ ముద్దయులు 4 సంయలను తీసి అనుమానమును లేకుండజేయుటకై వానికి బదులు తక్కువవెలగల మరి నాలుగుతోళ్ల సంయలను వాని సానుమనం దుంచిరి. ప్రోవిన్షియల్ తరపున 82 సాతులు విచారించబడిరి. మ్యజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయితరపు వాదనలను వినిపిడవ నేరము జరిగిన ఫలమును పరీక్షించి నేడు కోర్టులో 1 వ ముద్దయి రాజేశ్వరశెట్టిపై ఇండియన్ పిన్లో కోర్టు 380 వ కేక్ ను క్రింద నేరమాశోపించిరి. సరియగు సాక్ష్యము లేదనుకారమున పై రెండవ ముద్దయి నారాయణసామిముదలిని వదలివేసిరి. బి. యన్. కుమ్రారావుగారు 1 వ ముద్దయితరపునను, కొయిలో గారు 2 వ ముద్దయితరపున నాదించిరి.

యథోచితసహకారపక్షము

నూతనసభ్యులపేర్లు

విశాఖపట్టణము, మే 23:—దివానుబహదూరు మోవర్ల రామచంద్రరావుపంతులు, బి. వెంకటపతిరాజు, సర్ హరిసింగు గవరు, కె. సి. నియోగి, బి. దాసు, ఎస్. సి. ఘోష, కె. రామ అయ్యంగారు యథోచిత సహకారపక్షమునందు జేరిరి ఇలి యుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తాలో మరికొన్ని అరెస్టులు

కలకత్తా, మే, 24:—క్రిందటివారము ఆఖరుకు కలకత్తాలో మరి 20 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో పన్నా అను మహమ్మదీయుడు కలడు. పోలీసువారు బెడరింపగా తాను ఆర్యసామాజికుడనని చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆంగ్లో-యిండియా జ్యూటుకంపెనీ నమ్మె

కలకత్తా, మే, 24:—17 తేదీన ఆంగ్లో-యిండియాజ్యూటు కంపెనీలో సమ్మెకట్టిన స్త్రీపనివాండు నేడు తిరిగి పనిలో చేరిరి. నిన్న జరిగినసభలో కాననసభలో కార్మికసభ్యుడైన కె. సి. రాయ చౌదరిగారు తక్కిన మిల్లులలోని పనివాండు కూలి వలెనే తమమాలినిగూడ యజమానులు హెచ్చించెదననియు, కావున పనిలో చేరమనినదనియు చెప్పెను. అందువలన వారు చేరిరి. (అ. ప్రె.)

మెయిలు సీమర్లు

బొంబాయి, మే 24:—కెజరీ హిందు ఓడ లండను నుండి బుపాతో. 20వ తేదీన బయలుదేరి మార్చెల్సు 22 వ తేదీ తెల్లవారుజామున 8/80 గంటలకు చేరెను.

రజ్యాకు ఓడ లండనునుండి బుపాతో 18 వ తేదీన బయలుదేరి ఏడెను. 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు చేరెను. శుక్రవారము ఉదయము 5 గంటలకు 28 వ తేదీన బొంబాయి చేరగలదు. (అ. ప్రె.)

(ధిల్లీ పత్రికాసంపాదకులపై కేసు)

ఢిల్లీ, మే 24:—లేట్ పీప్లసుబల్లిగ్ అను దినపత్రికలకు సంపాదకులగు దేశబంధుగపూ అశీత్ హాస్నేస్ సక్షుబంధికు హమ్మద్ యువక్ గార్లపై కలకత్తాఅల్లరులమీద వ్యాసములువ్రాసి వనేరములకై జిల్లామేజిస్ట్రేటు నోటీసుల పంపెను. ఒకకరపత్రమును వ్రాసినందులకును ఉపవాసము నిచ్చినందుకును ప్రభుదయాకు, మార్మ్యము ప్రకారమైనాడ నోటీసులుపంపబడెను. ఒక్కొక్కరు వేయిరూపాయలబాండ్ పంపి 500 రూపాయల రెండుపూర్ణిటిలతో సత్వర నరకొరకై 8 నెలల వరకు మిమ్ము సేలుబద్ధులచేయగూడదని వారినడిసిరి. కేసు మే 31 తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. అ. ప్రె.

రైలు పట్టాను తప్పట

దోమారు, మే 25:—నిన్నరాత్రి దోమారు బిల్వాటిలభ్యుగండునై లోకటి పట్టాతప్పటవలన పానెంజరుబండ్లు అగలసివచ్చెను. ఉదయమున 6/55 గంటలకు రైలు బాసుచేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఉద్యోగాపేక్షచే అనేకమంది రంగూనువచ్చి నిరాకాపదలై వెడలుచున్నారనియు, వచ్చి లాభములేదనియు ఒకరు సలహానిచ్చుచు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

నందిగామ తాలూకా ఓటర్ల సభ

మద్రాసు కాననసభకు ఎన్నికల రాసున్నవి. ఆవిషయమును గూర్చియు, మనతాలూకాబోర్డులో జరుగుచున్న పరిపాలనా విధానముగూర్చియు, చర్చించి మనతాలూకాయొక్క ఆలోచించుటకు జూన్ 2 తేదీన నందిగామలో తాలూకా ఓటర్ల సభ జరుపబడును.

సుంకర నరసింహం.

కాటూరు రామమూర్తి.

మోహి నీతైలము

5 తు|| నూపెగల నిసా 1-కి రూ. 0-12-0

ప్రీతురుపులు వాడకుచు యోగ్యమైనది. అమృతాజనం డిపో, భుధరాసు - జింబాయి.

మహాత్ముని ప్రపంచవిఖ్యాతి

ప్రపంచమునకు భారతదేశమే మోక్షద్యోతనము

రెవరెండు హోమ్స్ అభిప్రాయములు

రెవరెండు హోమ్స్ హోమ్స్ హోమ్స్ హోమ్స్ హోమ్స్

పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
గాంధీ మహాత్మునిగూర్చి ఆమెరికాదేశములకు తెలియజేయుట నులభము. ఆమెరికాదేశములోని ప్రత్యేకములు భౌతిక వాదులే యొనర్చుటకేని వారి హృదయంతరములందు ఆదర్శప్రియులగుటచే గాంధీమహాత్ముని మాటలలోను క్రియలలోను గల ఆదర్శములను వారు చక్కగా గ్రహింపగలరు. పోయిన కొన్ని సంవత్సరములలో నాండియ నేను యునైటెడ్ స్టేట్సునందు చాలాచోట్ల మహాత్మునికథను చెప్పియుంటిని. నాకథను విన్నవారిలో కొంతమంది చిచ్చిలకు కల్లులను పంపించిపెట్టారు. మరికొంతమంది కార్మికసంఘములవారు. చాలమంది కాలేజీలకు పంపించిన యువకులు. అన్నిచోట్లను గూడ మహాత్ముని గూర్చినకథలను ఆయన హిందూదేశములో చేయుచున్న పనియు ఆయన బోధించుచుండిన ఆదర్శములను నేను చెప్పినప్పుడు సభ్యులు చొచ్చుట నైనను ఆ శ్రీశ్రీ ని మున్నులై తదేకధ్యానముతో వినుచుండిరి. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట గాంధీ మహాత్ముని పేరు ఆమెరికాదేశములో నెవ్వరెందుగను. కాని నేడు లక్షలకొలదిజనుల మహాత్ముని పవిత్ర నామము సంతోషముతో జూచుచున్నారు. అట్టిగౌరవము వారికి హిందూదేశసమస్యలం దెట్టి ఆభిలాషయు నుండిగాదు. మహాత్ముడు సమకాలికుడై చరిత్రాత్మకమైన ఆధ్యాత్మికగురువులం బోలియుండుటచేతనే పిరు అట్టి మహానియుని గౌరవించుచున్నారు.

కాని చాలన కిది యొక్క ప్రక్క మాత్రమే యొయున్నది. ఆమెరికాదేశము లాదర్శప్రియులై గాంధీయొక్క మానవత్వమును గుర్తించి ఆయన ప్రవర్తన కార్యక్రమములై యున్నను, గాంధీ మహాత్ముని రాజకీయ నేత్రగాను బోధనకర్తగాను యెంచి చూచినట్లయిన ఆయన చెప్పిన కార్యక్రమములందు ఆమెరికాదేశముల కొకవిధమైన అపసమ్యక్తము కలదు. ఈదేశములోని ప్రత్యేకములు మహాత్ముని క్రిస్తు సమానునిగా నెంచి ఆయన ననుసరించుట యెన్నోసార్లు తలంతురు. సరియైన క్రైస్తవునికి నాజరీసు (ఏను) పూజనీయుడైన దేవాంశసంభూతుడు గాని అనుసరింపదగిన నాయకుడుగాని విధేయత జూపవలసిన యజమానిగాని కాదు. అదేవిధముగా ఆమెరికాదేశము డిమోక్రసీయని మాననమాత్రుల కందరాలవాడనియు నక్షత్రములపోలే ప్రకాశమానమైనవాడనియు ఆధ్యాత్మికముగా సంపూర్ణుడనియు భావించుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముని చరిత్రంతయు తెప్పి ఆయన తుడు బోధించిన ఆదర్శములను గ్రహించి అనుసరింపుడని చెప్పినప్పుడు ఆమెరికను సభ్యులలో గలతొందరపాలును జూచినట్లయిన ఆశ్చర్యమును జాలియు గొలుపుచున్నది. "చెడు ను తిరస్కరింపవద్దు" "నీశత్రువులను క్షమించు" అను క్రిస్తునా క్యములను పట్టుదలతో అనుసరింపదగినవిగా వారల భావంపలే రో అట్లే దీనినికూడ వారు భావించలేరు.

ఇంభువల్లనే గాంధీని ఎక్కువగా ప్రేమించుకొందరు మహాత్ముడిచట్టకవచ్చి ఉపన్యసింపవలెనని నూచించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ము డిచ్చటికి వచ్చినట్లయిన రెండవసారి క్రిస్తు వచ్చినట్లేయందును. గాంధీ మహాత్ముడు స్వయముగా ఆమెరికా దేశమునకు వచ్చినట్లయిన ఆధ్యాత్మికముగా జాతీయంతయు మారిపోయి దేశపరిత్రలో నొకకక మేర్పడును. కాని దీని నే చాలమంది గొప్పగారడీవానియొక్క దొమ్మరవానియొక్కగాని రాకవలె భావింపవచ్చును. మనుజులందరును నోరుదెరుచుకొని ఆశ్చర్యనిమిత్తులై చూచి ఒకవేళ యిష్టమైన చప్పట్లు చరపవచ్చును. అంతయే. ఆయనయొక్క పవిత్రాత్మనుగూర్చియంత వితకార్యక్రమమునుగూర్చియు మనకంటెయే తెలుగును.

ఆమెరికాయొక్క ఆదర్శత్వము

శీవితములో ఆయనయొక్క ఆదర్శములను గ్రహించుటకు వీలైనంతగా గాంధీమహాత్మునివాక్యములను పరమార్థముగా గ్రహింపకపోవుటయు గ్రహించుటకు నిరాకరించుటయు ఆమెరికాదేశముల ఆదర్శత్వములో గల లోప మని చెప్పవచ్చును. ఇట్టినిందిన ఆమెరికాదేశములపైమాపుట అన్యాయమేకావచ్చును. వారి ఆదర్శత్వమునందు ఆమెరికనుల పరిపూర్ణతే. ఇప్పుడు వారు యుద్ధములో కలిగినభూరానుభవములను మితిగ్రహమునుపొంది సంధినిములలో కలిగిన విశ్వశ్రద్ధాదేశములను ముక్తులైయున్నారు. ప్రస్తుతము వర్తిభ్రమణము లొలగుట నీతి దూగులగుట ప్రతిపాతమే యిప్పుడు జరుగుచున్నది. కానివీటి యన్నింటికంటె వారిఆదర్శత్వమునకు విచారకరమైనది. మరి యొకటిగలదు. అదేదేగా వారియంతరాత్మలందు గల నైతిక

దేశ్యములకును సంఘములో నున్న పరిస్థితులకునుగల విశేషతారతమ్యము. సరియైన ఆమెరికను దేశభూమినిస్థితిలేనే నేడుగూడ శీవితాదర్శములనే (క్రిస్టియన్) వాటిని ప్రత్యక్షముగాదిన ఇద్యులలో అనుభవమునకు దేవలెనని ప్రయత్నించు చున్నాడు. కాని తనయొక్క సాగరికతను రాజకీయాధికపరిస్థితులను దేశములో వివిధ వస్తువులెట్లుదృష్టవగుచున్నదిదానియొక్కలాభము లెవలెనోకి బోవుచున్నదియు ఆయనోయంత్రమునతా నెట్లుచిక్కొన్నదియు డబ్బు పరిస్థితులు కార్మికులు రోజూమాలిపొడవట్టు పనిచేయుచున్నదియు యజమానులు వారి నెట్లు బాధించుచున్నదియు, భాగ్యవంతులు నిరుపేదలు కాలమెట్లు గడపుచున్నదియు నైనయములు, వాతాదర్శములు నిరంతరము సంభవించు మహాసంక్రామము—వీటి నన్నింటిని గాంచినంతనే తన యాదర్శము లాచరణలోని కెట్లు తేనగునా యని విస్మయపడుచున్నాడు. మన పాశ్చాత్య దేశములలో మన సంఘాచారక్రమమే మన మతాచారముకను భీష్ముగా నున్నది. అది మనమీద కేరిగి మనయాశల నన్నింటిని అడుగంటుత్రొక్కివేయుచున్నది. భౌతిక విషయము సాధ్యాత్మికములను జయించు చున్నది. నీజరక్రిస్తును బడత్రోచుచున్నారు. డబ్బుదయ్యునుభగవంతుపరాభూతుకేయు చున్నది. మనక్రిస్తు నేనను తనను మన మేర్పాటుకేసిన యంత్రముతో మనమేదగులాన్ని యున్నాము. మన సాశనమును మనమే కన్నులారజూచుచు మనలను రక్షించుకొనుటకు మార్గములేక యూరకయుండవలసిన నిస్సహాయస్థితిలో నున్నాము. ఈ విషయమునకు మహాసంక్రామమే యొకతార్కాణము. అది రాకయుండు నెట్లు వీటిదృష్ట్యా, పారిస్కు, బీరున్నా, బెర్లిను నగరములలోని ఏకొలదిమంది కుట్రదారులలో తప్ప దానినెవ్వరును కోరియుండలేదు. యుద్ధము ప్రారంభ మైనకొంతకాలముడ కీరికామలైయున్న ఏకొలదిమంది సోలదలలోతప్ప కిక్కినవారందరును యిష్టమేయెడల వాని నాకీవేసియే యుండిరి. వారు అయినప్పటికి మహాయుద్ధము ప్రారంభమై దాని యిచ్చనచ్చినట్లు కలెరీకి యిచ్చనచ్చినంతకాలముండి జపనీ పోయెను. ఇప్పుడప్పుడో బహు. క్రూరమైన విశ్లేషణమున మరయొక మహాసూరసంక్రామమున మనము సంసిద్ధులగుచున్నట్లుగా కనబడుచున్నది. ఆధ్యాత్మికము స్వభావముచేతనే ప్రాణాధారమెట్లగునో భౌతిక మట్లే స్వభావము చేతనే ప్రాణ వివాళ మగుచున్నది. ఇప్పుడు భౌతికవిషయములే మనలను విశేషముగా నావరించి యుండుటచేత మనము పైకింతకప్పిపెట్టుకొని తిరుగుచున్నను మరణ విశావసు మన శిరస్సులపై దాండున మాడుచునే యున్నది.

హిందూదేశ రక్షణ

ఈమహాత్మియునుండియే హిందూదేశమును హిందూదేశము ద్వారా ప్రపంచమును గాంధీమహాత్ముడు పరివర్తీంప నున్నాడని నేనెంచెదను. పాశ్చాత్యుల సావరించిన విధిక్రమముగా ప్రాచ్యుల సాశనమునకై వారినిగూడ సమాపించు చున్నాడని ఆతడు గుర్తించెను. సమయము మించిపోకముందే విదేశీజీవనము విదేశీ ద్రవ్యము విదేశీరక్షణము నుండి సగము విదేశీయులైన తనదేశజనులను రక్షించి యావీర్యము నాప జూచుచున్నాడు. ఇంతవరకు హిందూదేశము రాజకీయముగా బానిసయై యున్నను తన యంతరాత్మకు తానే నాయకులగా నున్నది. తన యొక్క పవిత్రాత్మకు గాంధీవంటి వాని నొక విధంగా నెంచి భారతదేశము తన పాపములను పోగొట్టువాడు గావున ఆయనానీయుని స్వీకరింప గలడు. కాని నేడు గూడ హిందూదేశములో అనుమానించి కేంకంపగలవారును అనుచరణయొగ్యమైన పద్ధతులని మాట్లాడు వారును పాశ్చాత్యులే విక్రీలై పలుత్వముగలవారును సమగ్రులని చెప్పవారును ఉన్నారనుట భారతదేశ నాళములలోభౌతికాత్మకమైన విష మెట్లెక్కియున్నదోతెలియనగునుపుర్యము నాజరతులలోని క్రిస్తు ఎట్లు నేడుగాంధీగూడ మార్గముసభ్యము జీవనమే యున్నాడు. పర్యేక్ష్యుని ఆత్మ నెరింగినవాడగుటచే వ్యక్తి సాంఘికము క్రికి ఒక్కటేమార్గమును జూపుచున్నాడు. కాలము మించిపోకమునకే భారతదేశములను ప్రావ్యదేశముల నాతడు రక్షింపగలడు. ఈ మహాత్మ్యమున ఆ మహా మహానకు కలుగనున్న జయాపజయములపొడవతే ఆమెరికాయొక్కయు పాశ్చాత్యదేశముల యొక్కయు భావిదేశ కొన్ని శతాబ్దముల వరకు ఆధారపడియున్నది.

ఆయన స్వీయచరిత్ర

గాంధీమహాత్మునకును ఆయన యుద్ధమునకును నిది మహాక్లిష్టపమయము. తిరిగి పని ప్రారంభించుటకుపుర్య మొక సంవత్సరకాలము తన ఆత్మకును శరీరమునకును విశ్రాంతినిచ్చుటకై ఆతడూరకుండుటవలనే ఆతడిసంగతిని గుర్తించినట్లు తెలియుచున్నది. అటువంటి సమయమున తనయొక్క అనుభవము, ఆదర్శము, పద్ధతులు, కార్యక్రమము ఆశలనుగురించి తనంతట తానే మహాత్ముడు ప్రకటించుట తప్ప ముఖ్యమైన దెద్దియునులేదు. దీనికొరకే అతడు నా సత్యాగ్రహమునపేరుతో తనయొక్క సత్యాగ్రహమునుగూర్చియు దానికొరకు తానెట్లు ప్రయత్నించినదియు ప్రజల కాకర్షణీయముగనుండునట్లు స్వీ

యచరిత్రగా వ్రాయుచున్నాడు. తండ్రికింటి ఎక్కువనట్లు దలతో ఎక్కువ ధైర్యసాహసములతో ఎక్కువ ఓర్పుతో నీ మహనీయుడు తన సత్యపరిశోధనలను గావించియున్నాడు. విచిత్రములును తపాయకరములు నగు నీపరిశోధనలందు మానవుని అనుభవములం దెచ్చుటలేని జయము నీ మహాత్ముడు గాంచియున్నాడు. నమ్మకమును ధైర్యసాహసములను గలవారికి సాత్వికనిరోధము ఆచరణయొగ్య మని మనము తెలుపదలంచినయెడల మగ్ధయుగములో మ తో ద్రేక ము గల వారి నుండియు క్ష్యకరులనుండియు, బాహ్యులనుండియు ఉపమానములు గైకొనవచ్చును. కాని భారతీయుడగు గాంధీజీవ మలోపలే ఉపమానము లింతేపూర్తియేనని గోచరాత్తు. మ్యుటన్ మహాశీయుడు భూమ్యాకర్షణ సిద్ధాంతమును డార్విను మహాశీయుడు పరిణామసిద్ధాంతమును ఎట్లు నిరూపింపగల్గిరో గాంధీమహాత్ముడును ప్రేమతత్వము నట్లే నిరూపించెను.

అట్టి విజయము మనుజుల అనుభవములో నొక నూతన శీక మేర్పరచుచున్నది. ఇప్పుడు భారతదేశమున ప్రచురింపబడు చున్నట్టియు నీదేశమున యాపత్రికలలోనే ప్రకటనకు ప్రారంభించబడినట్టియు గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర స్వాపరాధ ప్రకటనమునందు అగ్రగణ్యమును సర్వమానవసంఘమున కసాధ్యమునై యున్నది.

కలకత్తా తుపాను

కలకత్తా, మే 25:— చాలవందలమంది నీన్వవచ్చినట్టి తుపాను కలకత్తా ఎన్నడును ఎరుగదు. చాలవచ్చు గలిగెను. కిద్దగురపు డావులోని 8 ఓవలు కట్టుతాళ్లు తెనుకొని పట్టు పడులోపల నిండుదశకున్న 7 పడనలు మునిగిపోయెను. హుగ్లీ నదిపై చాలవచ్చు గలిగెను. తుకాపుట్టుచుండు తేండుపడవలు మునిగెను. 4 గరు మరణించిరి. బ్రాహ్మ్యలు ఆగిపోయెను. దీపములు ఆగిపోయెను. పెరిఫోను పొడయ్యెను. 4 గంటలకు ప్రారంభమై 4/15 గంటలకు ఆఖరయ్యెను. వచ్చుమంతయు 8 నిమిషములలో జరిగెను. (ఆ. ప్రా.)

మేడ విక్రయము

ఇదియు మూలముగా ఎల్లరకు తెలియకేయడం దేమునగా సాధు సర్వవిధముల హక్కుకలిగి ప్రస్తుతం ఆనుభవించుచున్న ప్రేకునుబట్టిన మేడ విక్రయమునకు సిద్ధముగాయున్నది. ఈ మేడ కుమారు 19 గ్రవుండల స్థళములో ముందు కొంత ఖారీ స్థళమున్ను, వెనుకవైపు, కొబ్బరి, నారింజ, పంపర్యపన, పొన్న, ఇత్యాది వృక్షములున్ను, ఇతర పుష్పచెట్లున్ను కలిగి యున్నది. ఈ డాబాకు సంబంధించిన నెట్టును, పశువులు, జండ్లు, నేవకులు వీటికి తగుపాటి కట్టవయులు కూడయున్నది. మంచిగాలి వసతికలిగినది. ఈ డాబా బ్రాహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర, మేచ్చ, ఇత్యాదివర్ణములవారు కొత్తరముండుటకు తగియుండును. ఈ గృహము, మదరాసు కీలుపాళలో మేడవాకం హెలోడ్డును అనుకొనియున్నది. కావలసినవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ మేనేజరుగార్ని వ్రాసి ధరలు వగైరాలు యావత్తున్ను కనుక్కొనవచ్చును.

ఓసూరు చెల్వరాజు,

C/o ఆంధ్రప్రదేశ్ నెం 7, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు

కాశీ పట్టు పీఠాంబరములు

క్రొత్తనటకులు సరసమైనధరలు
జరీ క్లాసరుఅంబ సాదాచీరలు 16 మూరల పొడవు 2 1/2 మూరల వెడల్పు రు 22 మొదలు 28, 24, 25, 28, 30, 35 చర్మ-పైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 ఒకటికి రు 24 మొ. 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40 వర్మ-పైమాదిరి జరీ అంబు ఖండునాలు 5 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 7 మొ. 8, 9, 10, 12 వర్మ-పైమాదిరి ఖండునాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 18, 14, 15 వరకు. పై క్లాసరు జరీ అంబు రవిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2/4, 2/8 వరకు. పైమాద్రు జరీ లచ్చాఅంబ సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ. 30, 34, 36, 38, 40 వరకు. పై మాద్రు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ. 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45 వరకు. ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదినములు, నేపాళ పురుడాతుములు, కనుమరియు మావద్ద దొరుకును. మ్యానేజరు, భవానీకంపుని పట్టువర్తకము, కాశీ.

మదరాసు స్వరాజ్యవాదుల పునః ప్రసంగము

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కథ అనంత్యమైనది

నాయకుల స్టేటుమెంటు

స్టేటు, మే 24 - శ్రీమంత్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు దిగువ ప్రకటించిన స్టేటుమెంటు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కంపెనీ:-
"మే 21-న లేదిన పునఃసంగమంబలి ఆర్యభూషణ చాటకాలలో మేము గావించిన ఉపన్యాసములగురించిన రిపోర్టుమిక్కిలి తప్పు అభిప్రాయములను, అసత్యములను చదువరుల ముందుకు గలగ జేయుచున్నది ప్రకటించబడుట మేము చూచితిమి. మా ఉపన్యాసముల క్రద్ధగా సభ్యులు వినిరి. మా ప్రసంగముల మేము కట్టిపెట్టలేదు. సభ్యులు మా ప్రసంగముల చాలించును ముట్టగూడ అవకాశము లేదు. కొన్ని ప్రశ్నలకు మేము సమాధానమిచ్చితిమి. మమ్ము నెవ్వరును చిరాకుపరచుటకు ప్రయత్నించలేదు. మే ముపన్యాసించునట్లు జేయుట కెవ్వరును యత్నించలేదు. సభ్యులలో అధిక సంఖ్యాకులు సానుభూతితో సహజముగ మా అభిప్రాయముల వినిరి."

శ్రీమంత్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసించిన విషయ, తమ అభిప్రాయముల వివరింపవలసినదని అభ్యుత్థులు, అభయంకరులగు, యథోచిత సహకారపక్ష సహాయకార్యచర్యని గోరెను. తదనంతరము అభయంకరులగు తుది ప్రసంగమును గావించిరి. అభ్యుత్థుల చిరాకుపరచి ప్రసంగముగావించునట్లు జేయుటకు యత్నింపబడ, వారి ప్రయత్నముల ఓడించుటకు అభయంకరులగు చెప్పదలచిన దంతయు జెప్పి యుపన్యాసమును పూర్తి జేసెను.

కొందరు సమావేశమును భగ్గుపరచుచున్నారని పూనుకొనెనట్లు అప్పటికిని తోచెను. కాని వారి ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. ఎస్. ఎమ్. పరంజపాయిగారు ఉపన్యాసములకు అభ్యుత్థులకు వందనము లర్పించెను. ఎల్లరును హర్షము జూపిరి. వారలను మూలాలంకృతుల జేసిరి. ఎంత మాత్రమును అల్లరిలేకుండగనే సమావేశము జరిగెను. అల్లరిగాని, గంధగోళముగాని జరుగలేదు. సమావేశము భగ్గుము గా లేదు. రెస్పాన్సివులకు కార్యచర్యయగు డి. వి. గోళ్లగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ పునఃసంగమంబలిలోని మాకు దెలియుచున్నది. ఆయన సమావేశమునకు రాలేదు. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మదరాసునందు లేకుండుట వలన యింతకు ముందే అసోసియేటెడ్ ప్రెస్, రిపోర్టు సత్యమునకు దూరమైన దని ప్రకటించుటకు విలుకాకపోయెను.

(ఆ. ప్రె.)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

విద్యార్థులు కావలెను

కాడిపత్రిలో నున్న మునిసిపల్ హైస్కూలునందు 1-4-26 లేదనందు మాత్రముగా తెలుగువారు 5 వర్గాలను నకు ఈడిను తెలుగువారైన చిచ్చిక విషయములు గా (Optionals) గల విద్యార్థులు కావలెను.

మేధమాటిక్కు & ఫిజిక్కు

ఫిజిక్కు & కెమిస్ట్రీ, మేధమాటిక్కు & కెమిస్ట్రీ, హిస్టరీ & వర్నాకులర్ (తెలుగు లేక ఉర్దూ). భోజనసరికలను. ఉండుటకు చోటు సిబ్బందికిచ్చి ఉచితము. ప్రవేశమునకు, ఇతర విషయములకు హెచ్చార్డు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కాడిపత్రి విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

ఎం. బి. కొండప్ప చేర్మక,

మునిసిపల్ కౌన్సిలర్ కాడిపత్రి.

రోమూరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0 ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాల్చిపోవును. దీనివలన చిరము నలుపెక్కడు. మంటయుండదు. రోమములు రాల్చిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

నవదిన నిరశనము

(హరదయాళ్ నాగ్ గారి స్వానుభవము)

నేను జాతీయవిద్యార్థులకు ముఖ్యముగా ఛాంట్ పురపు జాతీయపాఠశాలలోని నిరశనదీక్షను బూనితిని. పదునెనిమిది సంవత్సరములుగా నటించి, గోతులు పూడ్చుటకును కట్టుటకును చాలాధనమును వెచ్చించిన పిమ్మట నాపాఠశాలను నిరంకుశ భూస్వామి లచ్చిటినుండి లేవదీసిరి. పాఠశాల సచ్చిటినుండి తీసివేయవలసి ఇదివరకు వారికి రావలసియుండెన బాడుగలను వదలకొందుమనియు వేరొకచోట పాఠశాలను కట్టుకొన్నందున భరింతుమనియు భూస్వాములు ఒడంబడికను కుదుర్చుకొనిరి. దానివ్యయము 1000 రూపాయలను అనునది నేను చెప్పగా, వేరొకట కట్టుభారమును వారేవహించిరి. ఆ భూమిని వారిచ్చినవచ్చిన వారి కమ్మకొనిరి. అందు రి ఇండ్లను 4 మాసములవాడు వేరొకచోటకట్టుటకు ప్రారంభించి అసంపూర్ణ నిలిపియుంచిరి. ఒడంబడిక చేసుకొనినవాడు పూర్తిచేయ నిష్ఠములేనివానివలె గనబడెను. ఆతడు మాట నిలుపుకొననివ్వములేక తప్పించుకొను యందగా పాఠశాల చెడిపోవునీతికవచ్చెను. దానిని నేను సహించజాలకపోతిని.

కోటికూటయందు నాకెక్కువగౌరవ మున్నయిన నేను చేత వ్రాతములమున వాగ్దత్తమును చేయించుకొనలేదు. విషయ లోలైన జనులలో మెలగవలసియున్నదనుటకు మరచితిని. పాఠశాలకు స్థితికి నన్ను నేనే శిక్షించుకొనవలసివచ్చెను. స్వగౌరవ లన వాగానభంగమును వెల్లడింపదలచితిని. అట్టికే ఆత్మకృద్ధిని గలిగించు ఉపవాసము తప్ప వేరొకటియుండజాలదు. సమర్థతయందు కడపటి యువవాసము పుడు మహాత్ముడు పరిశీలనకర్తలను వాలోయొకభాగము. నాకుపవాసములు లేకుండుటకంటె కన్నులులేకుండెనను ప్రమాదముకాదు. బాహ్యప్రపంచమునకు కన్నులెల్లా అంతరాత్మకు ఉపవాసము లట్లు అనుపలుకులు నామనమున వేరొకదానిని దూరనియ్యకుండా ను ఉపవాసముచేయవలెనను నాయంతరాత్మయొజ్జను జవబాట లేకపోతిని. కావున ఏప్రిలు 29 లేదే మధ్యాహ్నమున వానిరశన దీక్ష ప్రారంభమయ్యెను. ఒడంబడిక జరుగునంతవరకుగాని, జరిపించుమని నమ్మకము నియంపితవరకుగాని, ఛాంట్ పురపు జాతీయ పాఠశాలభద్రప్రపంచంతవరకును ఉపవాసించదలచితిని. దీక్షనుబాను నపుడు మహాత్మునిదీక్షలను గోరుచునొకయు తరమును వ్రాసితిని నాయుపవాసదీక్షవృత్తాంతము తెలియగనే కొందరుజనులుచురుకుగా పనిచేసి అసంపూర్ణముగనన్న పాఠశాలను సంపూర్ణముగా గట్టివాస్తవమవుచుఉపవాసమును చాలింతుమనిచెప్పిరి. చాలనిర్బంధపెట్టిరి. పాఠశాలయందలి అసక్తికన్న నాయుపవాసదీక్షిమెండుగానుండెను. అందులకు నాకెంతయు సంతోషమాయెను. వారికి జాతీయవిద్యాయందు, అందును ఛాంట్ పురపు జాతీయపాఠశాల యందా సక్తి లేనందులకు నాకు చింత తోచెను.

వారికి వృత్తాంతములను చెప్పి నేనభ్యుత్థములకు మొకవారముతోకా లయినను దీక్షను నిర్వహించినగాని ఉపయోగ ముండదని చెప్పగా వారందుల కొవ్వకొనిరి. నాదీక్షకాలమున తోగేతంద్రమూర్తి, అవంతచారకానీక, మహేంద్ర చంద్ర కర్కర, శ్రీధం చంద్రదాస్, నరేంద్రదాస్, నరేంద్ర కుమార్ (బ్రూచారి కాటుగార్లు), మరొకందరు విద్యులును వచ్చియుండిరి. వారికి నావందనములు, మహాత్ముడవ్రాసిన నియమములన్నియు జరుగజడెను. రి, రి రోజులందు చాలయల సట వచ్చినట్లుండెను. ఉపవాసానంతర మొకవిధమగు అలసట యుండెను. కాని దానివలన కలిగిన వివేకజ్ఞాన మధికముగ నుండెను. నేనిప్పుడు 72 ఏండ్లవాడయినందున నాకు దానివలన తీరర పొవద లేకుండెను. అయినను నిదానమున దేహమున కది మేలుచేయవచ్చును. నాలక్ష్యము అత్యుత్తమము జాతీయవిద్యాభివృద్ధియు వైయుండెను. జనులకు జాతీయవిద్యయందలిలావకర్తినందున బెంగాలులో జాతీయవిద్య అడుగంటినది. దేశక్షేమము జాతీయవిద్యపై ఆధారపడియుండునని నాయభిప్రాయము. ఇదేయభిప్రాయమును గలవారున్నారగాని చాలకొద్ది మందియున్నారు. చాలకాలముగ పనిజేయుచున్న ఛాంట్ పురమునందుగూడ జాతీయవిద్యను నెలకొల్పలేకపోతిని నేనుచాల వితర్కించుచుతిని. నేను చేసినది చాల దనియు ఎక్కువ కృషిసలుపవలయుననియు కనుగొంటిని. ఆత్మత్యాగమువలన ఆత్మకృద్ధినిగణించుట యుత్తమమని వాదించెను. ఒకవిషయమును జనులమనమున చక్కగా నాటునట్లు చేయవలయునన్న ఆత్మత్యాగమువలన ఆత్మకృద్ధికొందుటే సరియగుతోన. ఇతరుల మనస్సులయందు జేపెన కలుగునట్లు చేసితికో లేదో నాకుతే యుగగాని ఆయుధవాసము నాకుపచాలమేలునుచేసిన

తిరువాన్కూరు ప్రెస్ ఆక్టు

నిన్ననే ఆమోదించబడెను

(తిరువంద్రము, మే 24) - ఒక శ్రోత్రవట్టుకు పత్రికా ప్రచురణమును నిరూపించు నుద్దేశముతో ఆమోదించబడెను. ఏపత్రికయు రు 500 లకు ఎక్కువగానిమొత్తమును చెల్లించి లైసెన్సును పొందకుండ ప్రచురింపకూడదు. వ్యక్తికరింపబడిన పరిస్థితులలోగాక ఇతరకారణములవలన పత్రికలు ఆపివేయబడినయెడల అధ్యాప్తుమొత్తము తిరిగి ఇచ్చివేయబడును. ప్రభుత్వమునకు లైసెన్సుపొందిన పత్రికనుగూర్చి మాటలవలనగాని నూచలవలన గాని అలంకారములవలన గాని విందవలనగాని వ్యక్తికరింపబడినగాని ఉపాంపబడుటకు వీలగునట్లుగాని ఉపాహరణములకముగగాని (ఎ) తిరువాన్కూరు మహారాజువైగాని ప్రభుత్వమువైగాని (బి) ప్రభుత్వమువైగాని సార్వభౌమమైనవైగాని ద్వైవముగను లాగివేయబడుట, తిరువాన్కూరు రాజవంశమునందలి ఎవరినైనను నిరసించినగాని ద్వైవము రగుల్కొల్పబడినగాని (సి) రాజ్యమందలి వివిధభాతుల మతములవారికిని వరసరద్వైవము కలిగించినగాని (2) సాధారణముగా తిరువాన్కూరు పీఠమునందు 508 వ నెక్కువక్రిందకు వచ్చువాస్తవముల ప్రకటించినగాని, (3) అసత్యముల వ్రాసినగాని, ప్రభుత్వమువారు తెలిపినగాని తొలపకగాని వ్రాతములకముగా లైసెన్సును రద్దుచేయుదురు. ఆ అధ్యాప్తు మొత్తము తీసికొందురు. తరువాత లైసెన్సును ప్రభుత్వమువారు రు 2500 లకు మించనిమొత్తము చెల్లించినయెడల నీయవచ్చును, లేక మానవచ్చును.

ఈసారి లైసెన్సు పరిశీలనయబడిన పత్రికవిషయమై తిరిగి నేరము మోపబడినయెడల ప్రభుత్వమువారు లైసెన్సును మొత్తమును లాగివేసి ఆపత్రిక కాగితముల నన్నింటిని లాగి కొనవచ్చును. ఏవోటిను ఉద్యోగియైన అట్టికాగితములను పట్టుకొనవచ్చును. వ్యాయాధిపతి వారంటును ఇన్స్పెక్టరుకు తక్కువగాని వాలోదాగల ఉద్యోగిగనని కెవరికైన నిచ్చి అనుమతించదగువలయు నెల్ల వెదకింపవచ్చును.

హైకోర్టుకు అప్పీలు

అట్టికే తర్రపువలన కష్టపడినవలెనను ఉత్తరువు జారీయైనచేందు మా సములలో గా తిరిగి ఆలోచించుటకుగాని అప్పీలుచేయవచ్చును. ఉత్తరువుకు కొట్టివేయుటగాని లేక అట్టి అప్పీలు హైకోర్టుపంపుటగాని ప్రభుత్వము చేయగలదు. అట్టి అప్పీలేమనలన్నియు పుల్చించియుండుటే విచారింపబడవలెను. ప్రభుత్వమునకు తీర్మానసహితముగ కాగితములను పంపవలెను. పుల్చించిఅభిప్రాయభేదము గలిగినయెడల ఉత్తరువును ప్రభుత్వము రద్దుచేయును. వ్రెక్సుఅట్టక్రింద డిక్టేషను నీయకుండెన ఏజిరమావాకులనననో అట్టివానికే లైసెన్సు లేక ప్రచురించినవాయకడ లోనగుదురు.

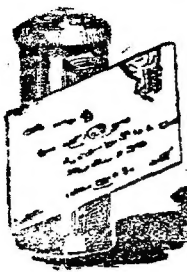
దివానుగారిఅజ్జ లేనిదే యేకేనును చేయబడి విచారింపబడదు. ఈ చర్యపై ఏకోర్టుకుగాని ఆధికారములేదు. కాని కెన్సులేషనుచట్టకరముమాత్రము కొన్నిటికి హక్కుగలదు.

అనసరమైన నియమములును ఫారములునుతీర్మానింపబడి ఆమోదింపబడి ప్రకటించబడినవి.

ఈ ఆక్టు తీర్మానమే అమలులోనికివచ్చును.

డి. నాదీవిక మేనంకేనుచున్నదో తెలియకుండ పోవుచున్నానని తలచుచుంటిని. ఎట్లుపోవుచున్నదో తెలిసి కొనదలచితిని. చక్కగా తెలిసికొంటిని. నేను తప్పత్రోవను పోయియుండునుగాని సత్యమునే ప్రోత్సహింపవలయునను యభిలాష యున్నందున దేవుడు నన్ను నేను చేయుకార్యమును రక్షించుచున్నాడని తలచుచుంటిని. నాయుపవాస మితియలకు హరిలేకుండ నాకు తృప్తినికలిగించినదినిజము. ఉపవాసకాలమున "నినూ"వలసిన హామోని మాలిన్యమును తీసివేసియుండవచ్చునుగాని మనస్సునందలి మాలిన్యమును తొలగించుటెట్లు! మనస్సునందలి స్కాలిత్వము దేవునికి లోబడుటచే పోవును. అట్టిదానికి తూర్పుదేశములందు దెక్కువ యువకాశమున్నది.

భారతదేశపు జనులు అన్యదేశముల దురలవాటులచే చెడిపోవుచున్నారు. జాతీయవిద్యవలన నాదురలవాటులు తెలియను. శ్రీకృష్ణ వాచమువలన నవి నశించును. (సర్వేయు)

జాబులు.

తెనాలి తాలూకా ఉన్నతపాఠశాల పూర్వపు విద్యార్థుల సమావేశము

తెనాలి తాలూకా ఉన్నతపాఠశాల పూర్వపు విద్యార్థులు ఈనెల 30 వ తారీఖున ఉన్నతపాఠశాల భవనమునందు సమావేశమవుదుర.

తెనాలి బి. శ్రీరాములు, యం. వి. వి. యన్., కార్యదర్శి.

ఏలూరు జాబుమిల్లు

ఈనెల 29 వ తేదీన, ఏలూరులో పగలు 2 గంటలకు జనతలమీటింగు జరుగును. లాభము 42 వేల పయిల్లర వచ్చినది.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము, గవర్నరుపేట, బెజవాడ పరీక్షలు

వై విద్యాపీఠమునకు సంబంధించిన ఆయుర్వేద పరీక్షలు ప్రతినెలవారమున జరుగుచున్నవి. ఈ పరీక్షలను ఆహ్వానించు (జాబుమిల్లు) జరుగును.

శ్రీమంత్రి కవిరాజు, ప్రతివాదిభయంకర, కృష్ణమాచార్యులు, మంత్రి, బెజవాడ

ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారక సంఘము

ఈ సంఘమువారు యీనెల 20, 21 తేదీలను పితా పురములో కళావంతుల ప్రతిగృహమునకు బోయి సంస్కరణ ప్రచార మొనరించి ఇంతటినుండియు ఇతర బాలికలను పెంచుకొనకుండుటకు తమగృహమునందు గల ప్రతి బాలికకు వివాహము జరుపజేయునట్లు నమ నిబంధనలోబడిన ఇరువదియైదవసభ్యుల ఆహ్వానమును పొంది మొత్తముమీద యిద్దరు ముగ్గురుతప్ప గ్రామస్థులెల్లరు సంస్కరణ దీక్షను గైకొనిరి.

భాస్కర్ల ఈశ్వరుడు.

ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారక సంఘము

ఈ సంఘమువారు యీనెల 20, 21 తేదీలను పితా పురములో కళావంతుల ప్రతిగృహమునకు బోయి సంస్కరణ ప్రచార మొనరించి ఇంతటినుండియు ఇతర బాలికలను పెంచుకొనకుండుటకు తమగృహమునందు గల ప్రతి బాలికకు వివాహము జరుపజేయునట్లు నమ నిబంధనలోబడిన ఇరువదియైదవసభ్యుల ఆహ్వానమును పొంది మొత్తముమీద యిద్దరు ముగ్గురు గ్రామస్థులెల్లరు సంస్కరణ దీక్షను గైకొనిరి.

భాస్కర్ల ఈశ్వరుడు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునంగతి అటుంచుడు

గుంటూరులో శారదానికేతనమును పోషింపుడు

ఆంధ్రుల భాగ్యవశముచే విశ్వవిద్యాలయము లభించినందులకు ఆంధ్రులందరు సమన్వయితులై చూచుచు ఉన్నతదశలోనికి తీసికొనిరావలసిన బాధ్యతయే యుండగా బెజవాడలో పనికిరాదనియు గుంటూరుజిల్లాలో ఏర్పరచుటచేయవలసియు శ్రీయుతులు న్యాపతి నారాయణరావు పంతులుగారు విశేషశ్రమతో 4 వ్యాసములు వ్రాసి యున్నారు.

గుంటూరు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లా ఖాదీబోర్డు-నిడదవోలు జిల్లా ఖాదీబోర్డు అఖిల భారత చరకా సంఘ ఆంధ్ర కాఖిలారు స్వాధీనపరచుకొన్నారు.

జిల్లాలోని ఖాదీసంస్థలు

ఈ జిల్లాలోని ఖాదీసంస్థలు సరిగ్గా లెక్కలను ఆంధ్ర కాఖిలారికి పంపుటలేదు. అందువలన శ్రీ శనివారపు సుబ్బారావుగారిని అఖిలభారత చరకాసంఘ ఆంధ్ర కాఖిలారు జిల్లాలో నొకసారి పర్యటనము చేసి లెక్కలను ఖద్దరు డిపోలెసిని తెలుపవలసినదిగోరిరి.

స్థానిక సంఘములు-శాసనసభ

తాలూకాబోర్డుల నామినేషను లింకును వెల్లడలేదు. ఇంద్రయ్యగారిని స్వరాజ్యపార్టీ తరపున నే యుండమని కొందరు, జిల్ల సువర్ణమున చేరమని కొందరు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

వెంకటగిరి తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఈనెల 19, 20 తేదీలలో వైమహాసభ, నాయుడుపేట గ్రామమునందు, శ్రీయుతులు బత్తెన పెరుమాళ్లు నాథుడుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. మహాసభకు శ్రీయుతులు ఆంధ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులువారు, శ్రీమాన్ మాడభూషి నరసింహాచార్యులు, (వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల కార్యదర్శి) కొమాండ్మారు పార్థసారథి అయ్యంగార్ మున్నగు ఇతరులును సభకు విచ్చేసియుండిరి.

రాజమండ్రి

మే 28:-అడయూరు వాస్తవ్యులగు మల్లారావి. యన్. శర్మ బి. ఏ. వి. టి. గారు "శిశుపోషణమునుగూర్చి" మాజిక్కులాంతరు సహాయముతో నిన్న సాయంకాలము 6-30 గంటలకు హిందూసమాజహాలులో ఉపన్యసించిరి.

తూర్పుగోదావరి విద్యాసంఘము

(మాన్యకీయవిశేషి)

ఒక శ్రీ అధ్యక్షురాలుగా నెన్నుకొనబడెను
కాకినాడ, మే 22:—గత నెల 8 వ తేదీతో తూర్పు
గోదావరి ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ కాన్ఫరెన్సు గంటి వెంక
ట్రావుగారి అధ్యక్షతవది అంత్యమయ్యెను. అప్పటినుంచి నేటి
వరకు ఉపాధ్యక్షురాలుగా నుండుచున్న శ్రీమతి కోకా కృష్ణ
వేణుగారు అధ్యక్షవిధుల నెలవేర్చుచుండెను. నేటి కాన్ఫరెన్సు
సభతో అధ్యక్షురాలు నెన్నుకొను నంతయు కలిగెను. కృష్ణవేణుగారు
అధ్యక్షురాలుగానుండుటకు తీర్మాన ముపపాదించబడి
ఆమోదింపబడెను.

ఈ కాన్ఫరెన్సునకు అధ్యక్షురాలుగా రుండవలసినదియు
విశేషింపుచు ఇదివరకు గోదావరి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడుగా
నుండినట్టియు ఇప్పుడే కాన్ఫరెన్సునకు సభ్యుడుగానుండనీయు
రావుసాహెబు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంనాయుడుగారు అధ్య
క్షుడుగానుండుటకు తీర్మానము జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరు
చే పెట్టబడెను. సభ్యుడే కాకపోవుటచేత తీర్మానము నామో
దియవారు లేకపోయిరి. ఆ తీర్మానముపొగా, మోతే రంగయ్య
నాయుడుగారు అధ్యక్షుడుగానుండుటకు ఎడ్యుకేషన్ అఫీ
సరు తీర్మానము నుపపాదించెను. దానిని ఆమోదించువారు
లేకపోయిరి. రంగయ్యనాయుడుగారే కృష్ణవేణుగారు ఆ
ధ్యక్షురాలుగానుండుట కోరిరి.

శ్రీ కృష్ణవేణుగారు (ఈ కాన్ఫరెన్సు సభ్యుడుగానున్న
డాక్టరు కోకా జనార్దనరావునాయుడు బి. ఎ. ఎఫ్. ఎం.
ఎస్. గారి భార్య) ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి.

తన మనస్సి ఉండి పరిపాలనావిధిక్యతలను జక్కగ
నెరవేర్చి సమర్థతను ఋజువుచేయుచున్నప్పుడు ఒక శ్రీమతి ఎ
న్నుకొని మద్రాసు రాష్ట్రములో ముందంజవేసి ఆగ్రహాన మ
లకరించినందులకు కాన్ఫరెన్సు సభ్యులందరూ శ్రీ దుర్గిరాల
నూర్యప్రకాశరావుగారు ప్రశంసగావించిరి. ఇట్టి ఉన్నతపద
వుల స్వీకరింప నుత్సాహపడుచున్న సమర్థత గల శ్రీమతి ఎన్ను
కొని శ్రీమతికి ప్రోత్సాహము నివ్వవలసిన దని చిక్కిన వెంకట
రత్నం ఎం. ఎఫ్. సి. గారు తమ సంబోధమును వెల్లబెట్టిరి.

తాపేశ్వరం స్కూలుగ్రాంటునుగూర్చి

మరియుకీ తీర్మానమైన విషయము కాన్ఫరెన్సునకు చర్చింప
బడి తీర్మానింపబడెను. రామచంద్రపురం తాలూకాలో
తాపేశ్వరం అను గ్రామము కలదు. ఎయిడెడ్ హిందూ
హైస్కూల్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు అచ్చటకలదు. నూటికి 50, 60
చొప్పున ఇంక్రిమెంటు గ్రాంటు పొందుచుండెను. 1924-25
సంవత్సరములో అప్పుడుండే స్కూల్శ్రేణివ్రాటి ఇన్స్పెక్టరు
ఆ స్కూలునకు నూటికి నూరురూపాయలు అభివృద్ధిచేయుటకు
సిఫార్సుచేసెను. అవి జరిగిన రి నెలలకు జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరు
ఆస్కూలును మరల తనిఖీచేయవలసిన దని ఉత్తరువు
చేసెను. అప్పుడు తనిఖీచేసిన అఫీసరు ఎట్లా ఆలోచించినప్పటి
కిని విద్యార్థివృద్ధి అంత తృప్తికరముగా లేదనియు అయినప్ప
టికిని హెచ్చుగ్రాంటు నిచ్చుటకు యితర పరిస్థితులకలదనియు
తనిఖీచేసిన డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు వ్రాసెను. ఇంక్రిమెంటు
గ్రాంటును దీసికొనుట కాస్కూలు తగదని తన అభిప్రాయ
ముగా జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరు 26-3-25, 22-4-25
తేదీలను వ్రాసియుండెను. ఇది యీలాగున నుండుటగా
కాన్ఫరెన్సుకు పరిశోధన ఉపసంఘము స్కేలుగ్రాంటు రూ
412 లు స్కూలున కిచ్చుటకును నిర్ణయింపబడు ఇంక్రిమెంటు
సబ్సిడెంట్ బిల్లుమీద యివ్వవచ్చుననియు తీర్మానించిరి. జిల్లా
విద్యాధికారి ఉత్తరువు 1924-25 సంవత్సరం మంత్యమైన పిదప
వచ్చియుండుటచేత దానిని కాన్ఫరెన్సువారియెదుట ఆమోదము
నకయి బెట్టియుండవలసినది. అలాగుచేయకుండ, అనంగీ
కారము నొందిన గ్రాంటు తనకేవలపలసినదని స్కూలుమేనే
జరు మనివిచేసికొనగా, ఈవిషయ విదివరకే కాన్ఫరెన్సువారిచేత
ప్రతికూలముగా తీర్మానింపబడెననియు అపీలుచేసుకొన్న
యెడల డిప్యూటీ అఫీసరు ఇన్స్పెక్టరు నకు అపీలు చేసికొన
వలసినదనియు కాన్ఫరెన్సు ప్రెసిడెంటు గంటి వెంకట్రావుగారు
1925 జూన్ నెలలో ప్రాసీడింగ్స్ బోధించెను. కాన్ఫరెన్సుకు
పట్టు కొలదికాలమున కీ విషయము తెలియరాగా ఏదోవిధ
ముగా పరిష్కరింప ప్రయత్నించిరి. కాన్ఫరెన్సునకు జిల్లా అవకాశ
మీయకుండ చర్చింప నివ్వకుండ కాన్ఫరెన్సు ప్రెసిడెంటు గవర్నమెంటుకు తన
యిష్టమునవచ్చిన వ్రాయుమ పంపెను. గవర్నమెంటు సాం

క్ష నునకు లోబరచి నూటికి 50 వంతున హెచ్చుగ్రాంటు నిచ్చు
టకు 14-12-25 తేదీనీ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానించెను. అతీర్మానము
నకు 15 నకు అనుకూలము, ఒకరు ప్రతికూలము. ఈ తీర్మానమును
గవర్నమెంటుకు పంపించుచు ప్రెసిడెంటు ఒక ఉత్తరువుకూడ
వ్రాసెను. అందు సభ్యులపై నిందలు కొన్ని ఆరోపణములు
చేయబడెనట. ఒక మొలబరు చెప్పినట్లు, సంపూర్ణ నిరంకుశత్వము
ను పురికొల్పుచున్న ఉత్తరువులు పదతులు తనకిచ్చునట్లు కోర
బడెనట. మేనేజరు పిటిషనును డైరెక్టరు కొట్టివేసెను. దానిని
చొరతనముగా రామోదించుచు, 14-12-25 తేదీ కాన్ఫరెన్సు తీర్మా
నము నంగీకరింపలేదును గవర్నమెంటు ఆర్డరు ఎలిమెంటరీ
ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరును అధికారము చొప్పున చేయబడెను.
ఈ గ్రంథముమీద శ్రీ దుర్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు
గారు మేనేజరునకు ఆవాదమును జరిగినది గనుక తిరుగ గవ
ర్నమెంటును ఆలోచింపవలసినదని కోరుచు తీర్మానముపెట్టి
గంటన్నర కాలము మాట్లాడెను. అందు కథయానవును ప్రెసి
డెంటుయొక్క రిపోర్టులు, ప్రాసీడింగ్స్ వీనిలోని లోపములు
తప్పులు మొదలైనవనానిని తీవ్రముగా చెప్పి కాన్ఫరెన్సువారిని పరి
శీలించుకొనెను.

పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానము చొడే అప్పారావుగారి
చే ఉపపాదించబడి కె. వి. స్వామిగారిచే (ఆది ఆంధ్రుడు)
ఆమోదింపబడి అధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను. ఒక్కరు
మాత్రము ప్రతికూలుడుగా నుండెను.

"28-8-25 తేదీనీ తాపేశ్వరం ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ
స్కూలునకు హెచ్చుగ్రాంటును రద్దుచేయుచు సబ్ కమిటీ
వారు తీర్మానముచేసినట్లు చెప్పబడే ఏకగ్రీవమైన తీర్పు
7-8-25 తేదీ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము ఇట్టిస్వభావము గల కేసు
లకు అప్రెకాజాలదు. గనుక యంతవరకు కాన్ఫరెన్సుయొక్క అం
గీకారమునకు కాన్ఫరెన్సు ఎదుట పెట్టబడియుండలేదనియు, గత
అఫీషియల్ సలహానమీలో కడనారిగా తీర్చిన విషయ
మును కాన్ఫరెన్సు ప్రసాదించినచేసి చెప్పుచున్నది. డిస్.
98 ది 12-8-25 తేదీ ప్రెసిడెంటు ప్రాసీడింగ్స్, 30-9-25
22-12-25 తేదీల రిపోర్టులు, వీనిలో స్టేట్మెంటు సరియైనవి
కావనియు తప్పక నిర్ణయించుచున్నవనియు ఈసంఘమువారు ప్రభు
త్వమునకు మనవిచేయుటకు తీర్మానించుచున్నారు. కాన్ఫరెన్సు
వారు మేనేజరుయొక్క క్లెయిమ్ న్యాయమనియు సమర్థమైన
దనియు సంపూర్ణముగా తృప్తికరమై 14-12-25 తేదీనీ చేసిన
19 వ తీర్మానములో సిఫార్సుచేసిన ఇంక్రిమెంటు సాంక్షక
చేయుటకును తమ యుత్తరువును మరల ఆలోచించుటకును
యాకాన్ఫరెన్సువారు తీర్మానించుచున్నారు.

శంకరజయంతి

కాకినాడలో శంకరజయంత్యుత్సవమును కాకినాడ మ్యూ
నిసిపల్ స్టాఫ్ జయప్రదముగా జరిపిరి. బ్రహ్మసందమందిర
ములో పూజాదికముల జరిపించి భూతత్వప్రేమిగావించిరి. సాయం
కాలము సభ గావింపబడెను. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య
కాశ్రీ గార్లును ఇతరులను ఉపన్యసించిరి.

భారతీయ విప్లవోద్యమచరిత్ర

గ్రంథకర్త:—సబ్బి వీను వెంకటసుబ్రహ్మ్య కృష్ణ
రావుగారు.

ప్రకాశకులు:—మద్రాస్ అన్నపూర్ణయ్యగారు, సంపా
దకుడు "కాంగ్రెస్" పత్రిక.

భారత స్వరాజ్యసిద్ధికై విప్లవయోధు లవలంబించిన ఆ
ద్యుత సాహసచర్యల వర్ణింపు ఇంగ్లీషుచరిత్రను జదివినవో
హింసాపద్ధతుల నిరర్థకత బోధపడును.

ఒక అడా విల్సన్ పంపినయెడల పుస్తకమును బడయ
గలరు.

వలయువారు:— మేనేజరు "కాంగ్రెసు"
సీతానగరం, (వయా) కొవ్వూరు అని వ్రాయవలెను.

ప్రమేహ హరి

గవ్వారంటి గుణముధికము

శుభారు 35 సం||లనుండి మా ఆనభవములోనుండి
ఎందు తీరని నుఖావ్యాధిబాధితులను మృత్యుముఖమునుండి రక్షిం
చిన ఔషధరాజము. మేహ సంబంధములకు వ్యాధులను, కొ
రుకు, సవ్యాయి, పిటిక, భగంధరము, గనేరియా మొదలగు
వాటిని పరుమై దుదినములలో అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుచున్నది.
గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి వారిసొమ్ము తిరిగి యివ్వ
బడును. వి. పి. వ్రత్యేకముమందు ఖరీదు రూ 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

ఏలూరు (ప. గోదావరి.)

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే

గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు
మిక్కిలి గుణకరమైన ట్టి

అద్భుత నివారిణి 2117

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతినరముల బల
హీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స
చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట శ్రీ వెం
కటగిరి కుమారరాజుగారి సిఫార్సుపైన కృష్ణాపురనివాసియును
ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైసూరు, శంఖోము, లిస్ పెరారి
యా పీథిలోనున్న "అల్బర్టా ల్యాబొరేటరీ" కౌతుకమున్న పం
డిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించి
తిని. స్వల్పకాలములోనే అనగా 39 దినములలోనే నాకు గలి
గిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడు
చున్నాను. 10

చెలికాని నూర్యారావు మూరమండ జమిందార్ శ్రీ
వెంకటగిరిరాజుగారి బావమరది. 12-5-1926.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదబ్బా డాది
భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

పారికథారూపక పవ్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ
రామ జననము, శితాకళ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము,
నుగ్రహపఖ్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యగీర్ధియును నాజ్ఞా
ప్రములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బరికించుచును. దీనివెల
పొస్తేజీగారు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి
తెప్పించుకొనవలెను. 1188

మహాద్రాక్షిణి చూరము

శ్రీలగర్భాశయ వ్యాధులకు సంజీవి. మేహము, ఋతు
కూల, ఋతుబద్ధము, నంధ్యాలోగము, మెల్లి వ్యాధులను హరిం
చి సంతానవతులగా జేయుటయంద దిది శ్రేష్ఠమయినది. 20
దినములమందుగల డబ్బీ 15 రు 1-0-0. వి. పి. ఆ 6.
(కాల్కటాను కచితము) 8851
పి. పి. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదమజం పెరిడేసి-నెల్లూరుజిల్లా.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మాడుపులు
లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల
మును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. నెం
డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము యందనలెలును కొన్న 8-0-0
రెండవ ప్యాకింగువగై రా ఖర్చు 6-0-0. 2462
గంధర్వ సార్వసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకసంఖ్య లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలె
ను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1.0.0 ప్రతి
ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలమువ్రాయ.
రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.
ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి,
2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:—బసవరాజీయము వంటి
వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. సులభతైలినీ మంచి
యోగములకలవు. పగముధరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-4-0

కూటముద్గరము:—మాళవపండితరచితమైన
వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటికతో వెల 0-4-0

చారుచర్య:—భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు
సంగ్రహము. తిక్కిన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను తెలు
పును. వెల 0-4-0

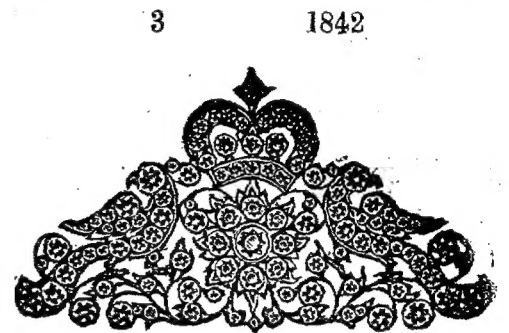
మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల,
కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
చూపద్ద సవరబంగారు సీమచెండి, మేలైన పువ్వురాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, ముప్పుకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాకిమాలలు, మెడచెయిసులు, బిడ్యాములు వంకీలు, నాగవత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డీగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, శేషరలు,
బులాకులు, పట్టెగొలుగులు, చుట్టుగొలుగులు, మిరియాలగొలుగులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణిలు, పలువిధ వేడుక
సామానులు యివి, యివి యనలేని ముక్కపుడుక మొదలు చంద్రవారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు చూపద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్ధరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృకమును పరిశీలింపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, 25 చైబజారురోడ్డు, మద్రాసు

3 1842

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీసుకొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు

స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్తషేర్లు వేయించుటకు, అన్నిజిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయి
రాలలోను ఏజంట్లుగావలయును. ఏజంట్లు మంచికమీషను యివ్వబడును. 2852

షేర్లకుగాని, ఏజంట్లపదవికిగాని, నూకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును,

హెడ్డ్ ఆఫీసు గుంటూరు,

నడింపల్లి వెంటటలక్ష్మీనరశింహారావు.

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగు డైరెక్టరు.

“రాజు వైద్య” వెంట్రుకలు రంగు

“రాజు వైద్య హేర్ డై” తక్షణమే తెలిసిన తెల్ల వెంట్రుకలను మామూలు నలుపు వెంట్రుకలుగాను, నునుపుగాను నిగనిగలాడు నట్లును, ఎప్పటికిని నలుపుగానుండునట్లును మార్చును.

బుడ్డి 1 కి ధర ర్పు 1-2-0 చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర అ. 10

1-2 బుడ్లవరకు వాస్తవిక ర్పు 0.6-0 అ. 4 పంపినవారికి తహాల్ ఖర్చులు లేక ఒక శాంపిల్ బుడ్డి ఇనాముగా పంపబడును.

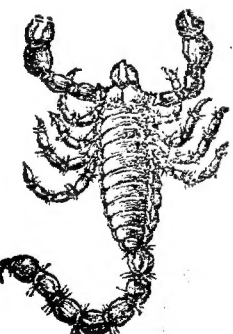
తేలుకాటకు విషనివారిణి

ఈ బొంబము విషమును తక్షణమే పారదోలి బాధను తొలగించును.

ధర 1 కి ర్పు 0-8-0

1-3 బుడ్లవరకు తహాల్ ఖర్చు 0-3-0

ర్పు 4 లు పంపిన ఒకడజ్ బుడ్లు తహాల్ ఖర్చు లేక ఇనాముగా పంపబడును.

లూ కొ డ ర్

“తెల్ల కు ప్పు” చిన్న మచ్చలుగలవారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చిన యినాముగా బొంబముచ్చి బాగుచేసెదము. ర్పు 0-4-0 పంపినవారికి శాంపిలు ఇనాముగా పంపబడును చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర ర్పు 2-0-0 పెద్దబుడ్డి 1 కి ధర ర్పు 3-0-0. 1-3 బుడ్లకు తహాల్ ఖర్చు 0-3-0 కుప్పరోగములు గలవారు ఉత్తరములద్వారా కుదర్చబడుదురు.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152, Harrison Road, Bara Bazar, Calcutta.
Telegrams:—“RAJVAID” Calcutta.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాలీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేర్చు కొనుటకు జీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు. 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రోజులలో శుద్ధముగా హిందీ భాషను అభ్యసించుటకు వీలగునట్లు ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వల 0-14-0. హిందీ ప్రచారక:— మానవ ప్రతిక సం|| చం|| 1-2-0. పుస్తకముల క్యాలటగు ఉచితము.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,

ట్రైసిక్. మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకా సేగారి తొటి స్నానములు, జన్మ, నీవ్. మాక్ డైడను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులను సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున రోగుల కనునైన వాడె యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేగుబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సులభసహాయము నశేషిండువారు యీ దిగువవారికి న్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు. ఉత్తరముతో ఒక ఆణాబిళ్ల పంపవలెను.

గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య

అనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాండ్రివిధుల బోధించుకథ

నూరు నవలలు చదువుటకంటె నిది యువకుల కత్యంత కీర్తిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి మననముచేయకగిన గీతావాక్యములందీదని వేరొకరును, యువతీజనులకు మహాపకారక మని యింకొకరును, ఇంక పండిత ముఖ్యానములనేకవిధములం బద్యగద్యముల వేర్వేరియన్నావి. విద్యాభ్యాసాధికారుల అంగీకారము వడసినది. 170 పుటలు వెల ఈ 1-0-0. పంపువారు.

దండు లక్ష్మీకాంతకవిగారు

సుద్దశర్మి, శ్రీబోలుపాడు, గుంటూరు.